

Gjøvik, 11. juni 2012.
J.nr./referanse: 09-12/NL/ks

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Birgit Felde Sevaldrud
Linn Haugseth Kind
Kjartan Th. Stensvold
Hans Moon (forfall)
Thor Lium
Elin Rosenberg, 1. vara

Innkallingen er også sendt:

Ordfører Liv Solveig Alfstad (møte- og talerett)
Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor (møte- og talerett)
Rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef John Løvmoen (til orientering)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Etter avtale innkalles det herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Mandag 18. juni 2012
Tid: Kl. 0900 – ca. 1500
Sted: Formannskapssalen

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Invitasjoner/deltakelse fra andre i møtet:

- Rådmannen er invitert kl. 0930 i f.m. sakene 26 og 27. På vegne av rådmannen møter kommunalsjef Geir Steinar Loeng. I tillegg møter enhetsleder servicetorg Jon Nybakke (sak 26) og faggruppeleder SIF Anne Marit Tangen Eng (sak 27).

Forfall og innkalling av vara:

Hans Moon har meldt forfall og 1. vara Elin Rosenberg er innkalt.

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post til kjetil@kontrollutvalget.no

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgsssekretær

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I NORDRE LAND KOMMUNE

Mandag 18. juni 2012 kl. 0900

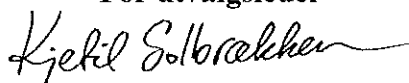
(formannskapssalen)

- SAK NR. 25/2012 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 23.04.12
- SAK NR. 26/2012 BEREDSKAPSPLANLEGGING I NORDRE LAND KOMMUNE
(RISKO- OG SÅRBARHETSANALYSE)
Rådmannen v/kommunalsjef Geir Steinar Loeng orienterer.
- SAK NR. 27/2012 INFORMASJONSSIKKERHET I NORDRE LAND KOMMUNE -
ORIENTERING OM GJENNOMFØRT SIKKERHETSREVISJON
Rådmannen v/kommunalsjef Geir Steinar Loeng orienterer.
- SAK NR. 28/2012 TEMA: HABILITET
- SAK NR. 29/2012 RAPPORT PR. 1. KVARTAL 2012 – NORDRE LAND KOMMUNE
- SAK NR. 30/2012 OVERORDNET ANALYSE - SELSKAPSKONTROLL
- SAK NR. 31/2012 UTKAST TIL NY PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG
SELSKAPSKONTROLL 2012-2015
- SAK NR. 32/2012 TERTIALRAPPORT 1. TERTIAL 2012 FRA INNLANDET
REVISJON IKS
- SAK NR. 33/2012 REFERATSAKER

Sakene behandles i lukket møte i samsvar med forskrift om kontrollutvalg § 19.

Gjøvik, 11. juni 2012.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

Administrasjonen v/rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef John Løvmoen.
Vararepresentantene til kontrollutvalget (møter kun etter særskilt innkalling.)

Nordre Land kommune**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 23.04.12**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.06.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 23.04.12

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 23.04.12 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Protokoll fra siste møte i kontrollutvalget legges frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Mandag 23. april 2012 holdt kontrollutvalget møte i rådhuset fra kl. 0900 til 1530.

Som medlemmer møtte:

Birgit Felde Sevaldrud, leder
Linn Haugseth Kind, nestleder
Thor Lium
Kjartan Th. Stensvold

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Hans Moon

Følgende varamedlemmer møtte:

Elin Rosenberg (1. vara)

Ellers møtte:

Ordfører: Liv Solveig Alfstad (sak 21)

Fra administrasjonen: Rådmannen v/kommunalsjef John Løvmoen (sak 21 og 22) og fagsjef regnskap Tor Erik Haldrud (sak 21).

Fra Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig revisor (regnskapsrevisjon) Heidi Holm Olafsen og revisor Solveig Holmen (begge møtte under sak 21).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Ordfører, kontrollutvalgets medlemmer/varamedlemmer, rådmann, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med Birgit Felde Sevaldrud som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Til behandling:

SAK NR. 19/2012

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 26.03.12

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 26.03.12 godkjennes.

SAK NR. 20/2012

VIDEREFØRING AV OVERORDNET ANALYSE OG FORARBEID TIL NY PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL 2012-2015

Vedtak, enstemmig:

1. Basert på kontrollutvalgets overordnede analyse og foreløpige prioriteringer, bes sekretær om å utarbeide et utkast til ny plan for forvaltingsrevisjon og selskapskontroll

for 2012-2015.

2. Mottatt henvendelse fra Kommunestyregruppa i Nordre Land Senterparti om å se på kommunens rutiner for behandling av søknader om plasser ved omsorgssentrene, tas med i det videre arbeidet med ny plan for forvaltningsrevisjon.
3. Overordnet analyse i f.m. selskapskontroll følges opp med egen sak på neste møte.

SAK NR. 21/2012

ÅRSREGNSKAP 2011 FOR NORDRE LAND KOMMUNE – KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Fra behandlingen:

Under første del av saken orienterte Innlandet Revisjon IKS om revisjonsarbeidet og presenterte revisjonsberetningen. Fra Innlandet Revisjon IKS deltok oppdragsansvarlig revisor Heidi Holm Olafsen og revisor Solveig Holmen

Under andre del av saken presenterte rådmannen årsrapport og årsregnskap for 2011 med fokus på kommunens resultat og økonomiske stilling og vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap. Til stede fra administrasjonen var rådmannen, representert ved kommunalsjef John Løvmoen og fagsjef regnskap Tor Erik Haldsrud.

Vedtak, enstemmig:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2011

Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2011. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen, årsavslutningsbrev fra revisor til rådmannen og rådmannens årsmelding for 2011.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og samtale med kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmann, kommunalsjef og regnskapsleder.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en ”ren” revisjonsberetning, uten noen forbehold eller presiseringer.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer:

- Avstemminger og dokumentasjon av årsregnskapet:
Kontrollutvalget har tidligere år pekt på at kommunen har et forbedringspotensial mht. rutiner for dokumentasjon av avstemminger og balanseposter pr. 31.12. Kontrollutvalget har merket seg at det er forbedring fra i fjor, men at man fortsatt ikke er helt i mål. Det forutsettes at dette arbeidet er fullført til neste år, og at kommunen da har etablert en praksis som er i tråd med

bokføringslovens regler på området.

- Presentasjon og informasjonsverdi av noter til årsregnskapet: Kontrollutvalget har vurdert presentasjon av årsregnskapet m.h.t. leservennlighet og informasjonsverdi, og har følgende kommentarer til noteopplysningene i årsregnskapet:
 - a) Notehenvisninger i regnskapsoppstillingene.
Hensikten med noteopplysninger til regnskapet er å gi utfyllende informasjon om vesentlige regnskapsposter. Nordre Land kommune har tradisjon for å avlegge regnskap uten henvisninger mellom regnskapet og de aktuelle noteopplysningene. Kontrollutvalget mener dette svekker informasjonsverdien og leservennligheten av regnskapet, og oppfordrer til å endre på dette til neste år.
 - b) Vedr. note 13 – Oversikt over investeringsprosjekter. *Noten mangler overskrift, men viser en oversikt over investeringsprosjekter som går over flere år. For enkelte av prosjektene er det ikke sammenheng mellom investeringsregnskapets oversikt over investeringer/skjema 2 B og noteopplysningen (for eksempel brannbil, prosjekt 01115). For noen prosjekter fremstår prosjektet med et udekket merforbruk til tross for at prosjektet er fullfinansiert (for eksempel ny brannstasjon, prosjekt 01007). Generelt savnes informasjon om status for hvert av prosjektene (avsluttet, evt. antatt tidspunkt for fullføring etc.). Kontrollutvalget mener det er behov for å utvikle denne noten videre og oppfordrer til å bruke gode eksempler fra andre kommuner i dette arbeidet. Kontrollutvalget vil følge opp kommunens praksis med oppfølging og rapportering av flerårige investeringsprosjekter.*
 - c) Vedr. note 20 – Selvkostområder. *Noten gir supplerende informasjon til bl.a. følgende områder/poster i årsregnskapet:*
 - *Resultatenhet Vann og renovasjon i regnskapskjema 1B*
 - *Bundne fond i balansen**Det er vanskelig/umulig å forstå sammenhengen mellom årsregnskapet og denne noteopplysningen. Da årsregnskapet også mangler note om regnskapsprinsipper mv. (normalt note nr. 1) er det heller ingen informasjon å finne om selvkostberegningene der. Rådmannen oppfordres derfor til å se nærmere på dette til neste år, slik at informasjonsverdien kan økes innenfor dette viktige området. Kontrollutvalget vil følge opp kommunens praktisering og rapportering av selvkostområdene.*

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 13. april 2012, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2011.

Fra behandlingen:

Kommunalsjef John Løvmoen orienterte om vesentlige utviklingsprosjekter i kommunen. Notat ble delt ut og gjennomgått:

- Kompetanseheving innen språk og kommunikasjonsutvikling hos barn (målgruppe: ansatte i barnehager, lærere i 1. og 2. klasse i grunnskolen og pp-tjenesten)
- Lean/prosessforbedring, herunder info. om planlagte piloter (Torpa barnehage og Psykisk helse)
- Kompetanseprogram for grunnskoleansatte i Nordre Land kommune
- Byggeavdelingen og oppmålingsavdelingen – innføring av eiendomsskatt
- Etikkprosjekt "Samarbeid om etisk kompetanseheving i helse og omsorgssektoren"
- Økt læringsutbytte, regionalt
- Samordnet IKT i Gjøvik-regionen (SIKT) – kompetanseheving
- Lederutvikling og ledertrening
- Andre generasjons styringskort, revisjon av styringssystem
- Kompetanseutviklingsprogram barnehage

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Rådmannens presentasjon av igangsatte og planlagte utviklingsprosjekter i Nordre Land kommune tas til orientering.
---------------------------	--

Fra behandlingen:

Følgende saker ble referert:

1. *Etikkarbeidet skal rapporteres* (informasjon fra Kommunenes Sentralforbund)
2. Landsomfattende tilsyn 2012 (informasjon fra Fylkesmannen i Oppland)
3. Diverse avisartikler
4. Neste møte: Tidspunkt og sakliste

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Referatsakene tas til orientering.
---------------------------	------------------------------------

Fra behandlingen:

Følgende tema var spilt inn på forhånd:

- Praktisering av habilitetsbestemmelsene i kontrollutvalget

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Saken tas opp igjen på neste møte, der habilitet drøftes i et videre perspektiv.
---------------------------	--

Dokka, 23. april 2012.

Birgit Felde Sevaldrud
leder

RETT UTSKRIFT:
Gjøvik, 23. april 2012.

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær
tlf. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

NESTE MØTE

Dato: MANDAG 18. JUNI 2012

Tidspunkt: KL. 0900

Aktuelle saker:

- *Tema: Habilitet* (oppfølging av ku-sak 24/12)
- *Kommunens arbeid med beredskapsplanlegging* (rådmannen orienterer)
- *Statusrapport 1. kvartal 2012 for Nordre Land kommune* (rådmannen inviteres, fokus på budsjettering og styring)
- *Overordnet analyse - selskapskontroll*
- *Ny plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2012-2015* (ordfører og rådmann inviteres)

Saker til oppfølging senere:

- *Investeringer over flere år – budsjettering, styring og rapportering/presentasjon til k.styret* (jf. kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap 2011)
- *Selvkost - overholdelse av regelverk og rapportering/presentasjon* (jf. kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap 2011)
- *Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid* (diverse tiltak, jf. vedtak i møte 28/11-11)

Bestilte undersøkelser og revisjonsprosjekter (Innlandet Revisjon IKS):
(ingen)

Møteplan for 2012:

- Mandag 06.02.12 kl. 0900
- Mandag 26.03.12 kl. 0900
- Mandag 23.04.12 kl. 0900
- Mandag 18.06.12 kl. 0900
- Mandag 17.09.12 kl. 0900
- Mandag 03.12.12 kl. 0900

Nordre Land kommune**BEREDSKAPSPLANLEGGING I NORDRE LAND KOMMUNE
(RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE)**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.06.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Risiko- og sårbarhetsanalyse for Nordre Land kommune

Vedlagt:

Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

Informasjon om arbeidet med beredskapsplanlegging og gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse i i Nordre Land kommune, tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Som ledd kontrollutvalgets arbeid med overordnet analyse av kommunen og utarbeidelse av ny plan for forvaltningsrevisjon 2012-2015, har kontrollutvalget bedt rådmannen om å bli informert om arbeidet med beredskapsplanlegging, herunder gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse).

I den forbindelse er rådmannen invitert til å orientere. Det er lagt opp til å følgende informasjon:

- Hva er en ROS-analyse?
- Hvilken prosess ligger bak?
- Hva er funnene?
- Hvilke tiltak anbefales?
- Vegen videre.
- Kommunens beredskapsplan og koblingen mellom denne og ROS-analysen

Nordre Land kommune**INFORMASJONSSIKKERHET I NORDRE LAND KOMMUNE -
ORIENTERING OM GJENNOMFØRT SIKKERHETSREVISJON**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.06.12	Kjetil Solbrækken	Delvis (vedlegg er unntatt)

Saksdokumenter:

1. Rapport fra sikkerhetsrevisjon (januar 2012)

Vedlagt:

Ja – se eget vedlegg
(NB! Rapporten er unntatt offentlighet)

FORSLAG TIL VEDTAK:

Orientering om informasjonssikkerhet og resultatene fra gjennomført sikkerhetsrevisjon i Nordre Land kommune, tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Informasjonssikkerhet og etterlevelse av personopplysningsloven er nevnt i forbindelse med kontrollutvalgets arbeid med overordnet analyse og ny plan for forvaltningsrevisjon, jf. egen sak.

Etter avtale legges gjennomført sikkerhetsrapport frem til orientering. Resultatet fra rapporten kan ses på som et innspill til utvalgets vurdering av en eventuell prioritering av temaet informasjonssikkerhet i f.m. forvaltningsrevisjon.

Rådmannen er invitert til å gi en kort presentasjon av rapporten.
Rapporten er unntatt offentlighet.

Kort om personopplysningsloven:

Personopplysningsloven trådte i kraft 1.1.2001 og krever alle som behandler personopplysninger skal ta ansvar for å behandle kundene på en skikkelig måte i henhold til intensjonen i loven. Gjennom denne opplæringen blir ansatte i stand til å ivareta sitt selskap og bransjens omdømme.

Lov om behandling av personopplysninger, eller bare personopplysningsloven (POL) som den kalles, skal sikre enkeltmenneskers rett til privatliv i forbindelse med behandling av personopplysninger.

Nedenfor følger noen momenter det kan være nyttig for kontrollutvalget å være klar over:

- **Personopplysningslovens formål**

Personopplysningslovens formål er å beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger.

Det vil si all registrering av personopplysninger enten det er på papir, eller ved hjelp av elektroniske hjelpemidler.

- **Ikke en "IKT greie"**

Hver og en som behandler personopplysninger har en plikt til å gjøre seg kjent med lovens innhold og rette seg deretter. Det pålegger et spesielt lederansvar for å få dette implementert og gjennomført.

IKT behandler i svært liten grad personopplysninger. IKT har bare dataene lagret på servere.

Det er den behandlingsansvarlige og databehandler som har det daglige ansvar for behandlingen ihht. loven.

- **Hva har ikt-funksjonen ansvaret for**

Akkurat det samme som alle andre enheter, men de må ha et spesielt fokus på hva som angår §14 Internkontroll, men da kun på det utstyr som er plassert på datarom.

Eieren av personopplysningene/dataene (behandlingsansvarlig) er ansvarlig for dataene og dens kvalitet. IKT skal ha rutiner som sørger for at dataene er tilgjengelig for de som etter visse retningslinjer skal ha tilgang til de, samt sørge for at de ikke går tapt.

- **Tre paragrafer det er fornuftig/anbefalt å starte med**

§13 - Informasjonssikkerhet

§14 - internkontroll

§28 - Forbud mot å lagre unødvendige personopplysninger

Det er anbefalt å begynne med disse tre ovennevnte §, da mange brikker og krav vil falle på plass av seg selv.

§13 – Informasjonssikkerhet sier:

"Den behandlingsansvarlige og databehandleren skal gjennom planlagte og systematiske tiltak sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet ved behandling av personopplysninger.

For å oppnå tilfredsstillende informasjonssikkerhet skal den behandlingsansvarlige og databehandleren dokumentere informasjonssystemet og sikkerhetstiltakene. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for medarbeiderne hos den behandlingsansvarlige og hos databehandleren. Dokumentasjonen skal også være tilgjengelig for Datatilsynet og Personvernemnda.

En behandlingsansvarlig som lar andre få tilgang til personopplysninger, f.eks. en databehandler eller andre som utfører oppdrag i tilknytning til informasjonssystemet, skal påse at disse oppfyller kravene i første og annet ledd."

§ 14 - Internkontroll sier:

"Den behandlingsansvarlige skal etablere og holde vedlike planlagte og systematiske tiltak som er nødvendige for å oppfylle kravene i eller i medhold av denne loven, herunder sikre personopplysningenes kvalitet. Den behandlingsansvarlige skal dokumentere tiltakene. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for medarbeiderne hos den behandlingsansvarlige og hos databehandleren. Dokumentasjonen skal også være tilgjengelig for Datatilsynet og Personvernemnda. "

§ 28 - Forbud mot å lagre unødvendige personopplysninger sier:

"Den behandlingsansvarlige skal ikke lagre personopplysninger lenger enn det som er nødvendig for å gjennomføre formålet med behandlingen. Hvis ikke personopplysningene deretter skal oppbevares i henhold til arkivloven eller annen lovgivning, skal de slettes.

Den behandlingsansvarlige kan uten hinder av første ledd lagre personopplysninger for historiske, statistiske eller vitenskapelige formål, dersom samfunnets interesse i at opplysningene lagres klart overstiger de ulempene den kan medføre for den enkelte. Den behandlingsansvarlige skal i så fall sørge for at opplysningene ikke oppbevares på måter som gjør det mulig å identifisere den registrerte lenger enn nødvendig.

Den registrerte kan kreve at opplysninger som er sterkt belastende for ham eller henne skal sperres eller slettes dersom dette

a) ikke strider mot annen lov, og b) er forsvarlig ut fra en samlet vurdering av bl.a. andres behov for dokumentasjon, hensynet til den registrerte, kulturhistoriske hensyn og de ressurser gjennomføringen av kravet forutsetter.

Datatilsynet kan - etter at Riksarkivaren er hørt - treffe vedtak om at retten til sletting etter tredje ledd går foran reglene i arkivloven 4. desember 1992 nr. 126 § 9 og § 18.

Hvis dokumentet som inneholdt de slettede opplysningene gir et åpenbart misvisende bilde etter slettingen, skal hele dokumentet slettes."

Nordre Land kommune**TEMA: HABILITET**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.06.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Forvaltningsloven § 6 (kilde: Lovdata)
2. Utdrag fra Kontrollutvalgsboken (veileder fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011)

Vedlagt:

- Vedlegg 1
Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Informasjon om habilitetsbestemmelsene i kommuneloven (§ 40) og forvaltningsloven (§ 6) tas til orientering.
2. Temaet tas med som innspill til utvalgets arbeid med overordnet analyse og ny plan for forvaltningsrevisjon.

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken var satt opp til behandling i forrige møte, men ble utsatt. I dette møtet var det i utgangspunktet tenkt at man skulle drøftet habilitet i f.m. arbeidet i kontrollutvalget. I forbindelse med utsettelsen av saken ble det bestemt at saken skulle utvides til også å gjelde habilitet generelt. Tittelen på saken er derfor endret.

Bakgrunnen for endringen til også å gjelde habilitet generelt, er at temaet antas å være av interesse i forbindelse med utvalgets oppgave med forvaltningsrevisjon. Drøftingen i møtet kan derfor også ses på som et innspill til utvalgets arbeid med overordnet analyse i f.m. forvaltningsrevisjon.

Habilitetsreglene fremgår av kommunelovens § 40 (se under) og forvaltningslovens § 6 (se vedlegg 1). For kontrollutvalgets medlemmer er habilitet omtalt i Kontrollutvalgshåndboken (se utdrag fra boken/veilederen – vedlegg 2).

Kommunelovens § 40:

§ 40. Rett og plikt til å delta i møter i kommunale og fylkeskommunale organer. Inhabilitet. Rett til dokumentinnsyn.

1. Den som er valgt som medlem av kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ, plikter å delta i organets møter, med mindre det foreligger gyldig forfall.

Arbeidstaker har krav på fri fra arbeid i det omfang dette er nødvendig på grunn av møteplikt i kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer. Arbeidstaker har også rett til permisjon fra sitt arbeid i fire år eller for resten av valgperioden for å utføre heltids- eller deltids kommunalt eller fylkeskommunalt verv.

2. Medlem som er til stede i et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å avgi stemme. Ved valg og ansettelse er det adgang til å stemme blankt.

3. Om inhabilitet gjelder reglene i forvaltningsloven kap. II, med følgende særregler:

a. Inhabilitet inntreffer ikke ved valg til offentlige tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.

b. Kommunalt og fylkeskommunalt ansatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som inhabile når saken behandles i folkevalgt organ. Ved behandling av årsbudsjett, økonomiplan, kommuneplan, regional planstrategi og regional plan gjelder ikke første punktum.

c. Ved behandling av klager etter forvaltningsloven § 28 andre ledd er ansatte eller folkevalgte som var med på å treffe det påklagede vedtak, eller som medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for dette, inhabile ved klageinstansens behandling av saken og ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.

Er en overordnet ansatt inhabil i en sak, kan direkte underordnet ansatt ikke delta ved klageinstansens behandling av saken, eller ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.

4. Vedkommende organ kan fritta et medlem fra å delta ved behandlingen av en sak når han eller hun ber om det før saken tas opp til behandling, og vektige personlige grunner tilsier dette.

5. Kommunestyret og fylkestinget skal selv fastsette et reglement for de folkevalgtes rett til innsyn i saksdokumenter og til informasjon om saker som er under behandling.

Vedlegg 1

Skriv ut

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Oversikt Hele loven Første Forrige Neste

Kapittel II. Om ugildhet.

Overskriften endret ved lov 27 mai 1977 nr. 40.

§ 6. (*habilitetskrav*).

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller
 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenstemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

Rekkevidden av annet og fjerde ledd kan fastlegges nærmere ved forskrifter som gis av Kongen.

UTDRAG FRA

KONTROLLUTVALGSBOKEN (2011)

Tips

Viktig å huske på ved behandling av taushetsbelagte opplysninger

- Det er forbudt å bruke taushetsbelagte opplysninger som en har fått i kontrollutvalget, i andre sammenhenger enn det opplysningene er innhentet for (for eksempel i privat næringsvirksomhet).
- Taushetsplikt etter forvaltningsloven gjelder bare opplysninger en blir kjent med i forbindelse med tjenesten eller arbeidet.
- Taushetsplikten gjelder også etter at medlemmene har gått ut av kontrollutvalget.

Habilitet

En person er inhabil ved behandling og avgjørelse av en sak, dersom det foreligger omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet.¹⁵ Det gjelder samme habilitetsregler for kontrollutvalgsmedlemmer som for andre folkevalgte.¹⁶ Folkevalgte har plikt til å delta i møtene i de folkevalgte organene hvor de er valgt inn, og habilitetsreglene må ikke anvendes slik at en uthuler møteplikten og plikten til å delta når avgjørelser treffes. Det at det reises spørsmål om et kontrollutvalgsmedlems habilitet, er ikke nok til at medlemmet bør eller kan fratre.¹⁷ På grunn av kontrollutvalgets rolle som ansvarlig kontroll- og tilsynsorgan er det likevel viktig at kontrollutvalgsmedlemmer tar spesielt hensyn til habilitetsspørsmål. For at kontrollutvalget skal gjennomføre sine oppgaver på en effektiv og tillitvekkende måte, er det viktig at det ikke kan stilles spørsmål ved utvalgets nøytralitet, objektivitet og uavhengighet.

En er inhabil i behandlingen eller avgjørelsen av en sak dersom:

- en selv er part i saken¹⁸
- noen i den nærmeste familien er part i saken¹⁹
- en er verge eller fullmektig for parten
- en virksomhet hvor en er styremedlem eller har en ledende stilling, er part i saken²⁰

Vedkommende er også inhabil dersom det foreligger «særegne forhold» som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet, og dermed til kontrollutvalgets behandling av saken. Hva som utgjør særegne forhold må vurderes konkret fra sak til sak. Dette kan blant annet være at kontrollutvalgsmedlemmet selv, eller noen med «nær, personlig tilknytning» til vedkommende, vil kunne få særlig fordel, tap eller ulempe av vedtaket. Dette vil normalt føre til inhabilitet. Personer med nær, personlig tilknytning omfatter nær familie, samboere og andre som vedkommende har nær personlig kontakt med.

¹⁵ Reglene om inhabilitet fremgår av kap. 2 i forvaltningsloven. Se også Eckhoff og Smith (2010), kapittel 12, og Bernt og Rasmussen (2010) kap. 6.2.

¹⁶ Reglene i forvaltningsloven om inhabilitet gjelder også for folkevalgte (med visse særregler, jf. koml. § 40, nr. 3).

¹⁷ Jf. kommuneloven § 40 nr. 1 og Ot. prp. nr. 50 (2008-2009) kap. 6.

¹⁸ En part i saken er en «person [kan omfatte både fysisk person og organisasjon/selskap el.l.] som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder» (svl. § 2, bokstav e).

¹⁹ Etter forvaltningsloven § 6, bokstavene b og c, er en inhabil dersom en er i slekt- eller svogerskap med en part i saken, eller dersom en «er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part».

²⁰ Frem til 1/11 2011 omfatter dette ikke selskaper som helt ut eies av stat eller kommune. Fra 1/11 2011 faller dette unntaket bort (jf. kgl.res. 19/6 2009 nr. 819).

Vennskap eller motsetningsforhold til en som vil kunne oppnå fordel, tap eller ulempe som følge av kontrollutvalgets beslutning, kan medføre inhabilitet.²¹ Det må i så fall dreie seg om virkelig nært vennskap eller klart uvennskap. «At en kjenner hverandre, eller er arbeidskamerater eller kolleger, er ikke tilstrekkelig til å begrunne inhabilitet. Uenighet, f.eks. om faglige eller politiske spørsmål, er heller ikke nok.»²²

Det er svekkelsen av tilliten til vedkommendes upartiskhet som er avgjørende. Dersom kontrollutvalget mangler tillit til vedkommendes upartiskhet, er det grunnlag for inhabilitet. Det kan også være grunn til å erklære vedkommende inhabil hvis en må regne med at publikums tillit til kontrollutvalgets upartiskhet er svekket, selv om kontrollutvalget stoler fullt og helt på at medlemmet vil opptre upartisk. Habilitetsreglene har ikke bare til formål å sikre upartiskhet i avgjørelser, men også å bidra til å opprettholde den allmenne tilliten til forvaltningen.²³

Mulig inhabilitet bør meldes til sekretariatet så tidlig som mulig, slik at en kan forberede saken for kontrollutvalget. Det er kontrollutvalget som kollegium som avgjør om et medlem er inhabil eller ikke.²⁴ Den som hevdes å være inhabil har ikke adgang til å delta i debatten eller avstemningen i inhabilitetsspørsmålet. Når avgjørelsen er fattet, skal den føres i møteboken, hvor også lovhjemmelen for avgjørelsen skal fremgå.²⁵

Dersom det er gjort feil i en habilitetsavgjørelse, er dette en saksbehandlingsfeil. Dette kan skje gjennom at en som er inhabil har fått delta, eller at en som er habil ikke har fått delta, i behandlingen eller avgjørelsen av en sak. En slik feil kan føre til at avgjørelsen er ugyldig.²⁶

Eksempel

Inhabilitet knyttet til politiske saker

Iblant oppstår det usikkerhet knyttet til habilitet i tilfeller der kontrollutvalgsmedlemmer, som politikere i den offentlige debatten, har signalisert synspunkter i en sak som senere blir forelagt kontrollutvalget. Dette medfører imidlertid ikke noen automatisk inhabilitet ved behandling av saken i kontrollutvalget, men må vurderes fra sak til sak.

I Sandefjord kommune fikk en kommunestyrerepresentant en henvendelse fra en part i en sak som var avgjort av ordfører på sommerfullmakt. I en e-post gav kommunestyrerepresentanten uttrykk for synspunkter på saken. Vedkommende ble på et senere tidspunkt valgt inn som leder i kontrollutvalget. I forbindelse med at kontrollutvalget ble bedt om å behandle nevnte sak, henvendte kontrollutvalgsleder seg til kommuneadvokaten. Kommuneadvokaten ble bedt om å vurdere om kontrollutvalgsrepresentantens tidligere befatning med saken medførte at han ble inhabil. Kommuneadvokaten ga uttrykk for at han ikke kunne se at det var noe grunnlag for at han var inhabil etter forvaltningslovens regler.

21 Bernt og Rasmussen (2010).

22 Eckhoff og Smith (2010) s. 227.

23 Eckhoff og Smith (2010) s. 226.

24 Forvaltningsloven § 8, 2. ledd.

25 Kommuneioven § 30, nr. 4.

26 Eckhoff og Smith (2010) s. 489.

Nordre Land kommune**RAPPORT PR. 1. KVARTAL 2012 – NORDRE LAND KOMMUNE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.06.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Rapport pr. 1. kvartal 2012 (utdrag fra rapporten)

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Rapport pr. 1. kvartal 2012 for Nordre Land kommune tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Statusrapporten er rådmannens rapport til politisk ledelse om status for kommunens situasjon og virksomhet, pr. 1. kvartal 2012.

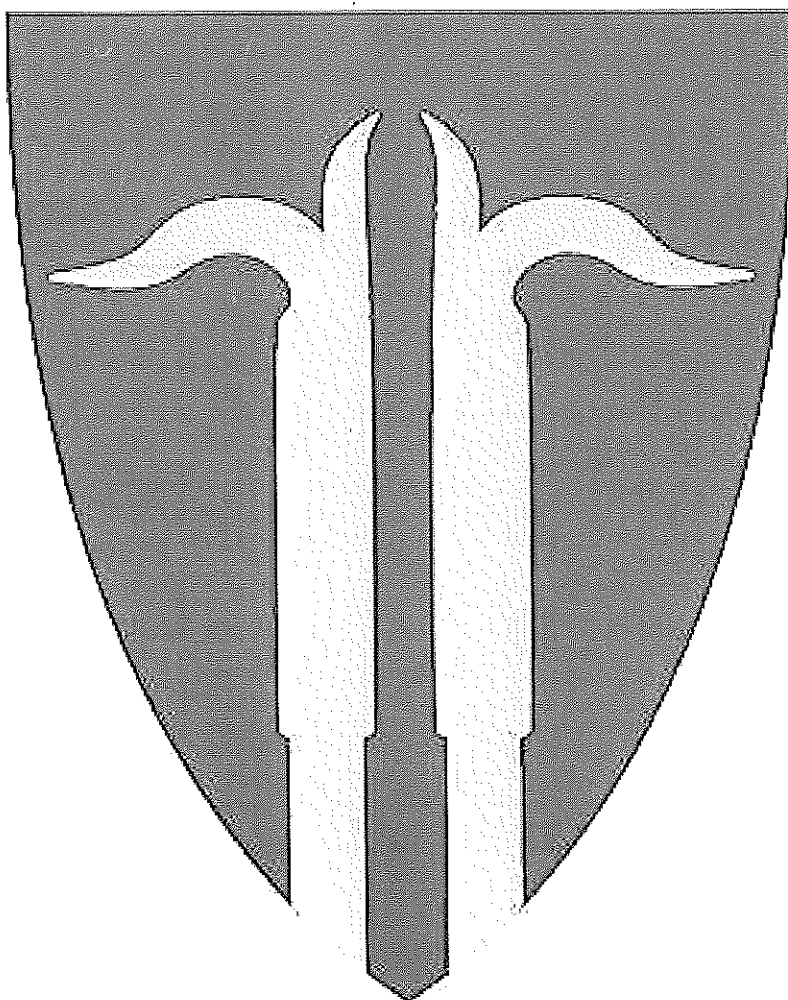
Kontrollutvalget har ingen formell rolle i kommunens behandling av kvartalsrapporten, og saken legges derfor kun frem som en orienteringssak. Rapporten er derimot et fint hjelpemiddel for utvalget til å holde seg løpende oppdatert om kommunens drift og økonomiske situasjon.

Rapporten ble lagt frem for kommunestyret 15.05.12.

Vellegg 1

Rapport pr 1. kvartal 2012

0538 - Nordre Land kommune

Lagt frem i Kommunestyrets møte 15. mai 2012

Innholdsfortegnelse

1 Rådmannens innledning	3
2 Oppsummering	5
2.1 Måloppnåelse	5
2.2 Sykefravær	5
2.3 Økonomi	5
3 Enhetens rapportering	7
3.1 Fellesinntekter og fellesutgifter	7
3.2 Sentraladministrasjonen	7
3.3 Dokka barneskole	8
3.4 Torpa barne- og ungdomsskole	8
3.5 Dokka ungdomsskole	9
3.6 Nordre Land læringscenter	9
3.7 Torpa barnehage	10
3.8 Dokka barnehage	11
3.9 Nordsinni barnehage	11
3.10 Kulturskolen	12
3.11 Sosialtjenesten/NAV	12
3.12 Familie og helse	13
3.13 Omsorg og rehabilitering	13
3.14 Teknisk drift og eiendom	14
3.15 Kultur	15
3.16 Plan og næring	15
4 Investeringsstatus pr 31.mars 2012	18
5 Finansforvaltning	28

1 Rådmannens innledning

Rådmannen legger med dette frem rapporten for første kvartal 2012. Etter 1. kvartal kan det rapporteres at kommunen i det store og det hele driver virksomheten innenfor de vedtatte økonomiske rammer. Det er imidlertid meldt opp utfordringer innenfor NAV, Kultur og Kulturskole, som kan bety et merforbruk innenfor disse enhetene på mellom en halv om en million kroner. Rådmannen vil om nødvendig iverksette tiltak for å løse, eller dempe virkningen, av de meldte utfordringene.

Overgangen til 2012 var historisk med tanke på at samhandlingsreformen ble innført fra 1.1.2012. Etter tre måneder med denne reformen er erfaringen at Nordre Land kommune har håndtert denne reformen på en god måte. Vi har tatt de utskrivningsklare pasientene hjem til egen rehabiliteringsavdeling, med bruk av noen liggedøgn på sykehuset; I januar 2, i februar 11, og i mars 0. Nordre Land har hatt et samarbeid med Sykehuset Innlandet som er gjennomgående bra, med jevnlig kontakt med alle avdelinger minimum tre ganger pr. utskrivningsklar pasient. Kommunikasjonen fungerer bra. Vi hadde litt innkjøringsproblemer i forhold til rutiner, men dette er nå mye bedre. Sykehuset har innkalt til samarbeidsmøte med alle kommunene i Vestoppland for å snakke om erfaringer fra samhandlingsreformen, noe som er veldig positivt. Kommunen har flere utfordringer fremover, og de ulike avdelingene jobber kontinuerlig i forhold til dem.

Økte behov for avlastning, kombinert med noe større behov for sykehjemsplasser, førte til et overbelegg på Landmo og Korsvold fra desember i 2011. Dette overbelegget er nå redusert, fra 9 til 4 plasser. Kommunen må regne med perioder med slikt overbelegg, og legger stor vekt på å løse dette på en forsvarlig og verdig måte for den enkelte. Overbelegget ved Korsvold, samt en reaksjon fra de pårørende vedrørende endringer i kaffeservering, spørsmål vedrørende medisiner og feil ved oppvarmingen av flere av omsorgsleilighetene, førte til en urolig periode der. Situasjonen nå preges av en god dialog med de pårørende, og en normal drift. Feil ved oppvarmingen av flere av leilighetene er reparert. De ansatte har håndtert situasjonen på en god måte.

Gjennom Lean vil det jobbes med forbedring av arbeidsprosesser til gagn for den enkelte bruker, de ansatte og for mer effektiv ressursutnyttelse. Gevinsten fra dette arbeidet kan tas ut i form av økt kvalitet, bedre arbeidsforhold og eventuelt omfordeling av frigjorte tidsressurser. Lean-prosjektet er i gang, og Sintef Raufoss Manufacturing er valgt som kompetansemiljø og rådgivere i gjennomføringen av pilotprosjektene.

Arbeidet med å innfri målsettingen med samhandlingsreformen med mer forebyggende arbeid og flere tjenester i egen kommunen, er styrket i første kvartal. Nordre Land har, som en av få kommuner i Norge, ansatt en psykolog. Hun begynner i jobben i juni/juli måned. Med denne utvidelsen av tjenestetilbudet kan kommunen nå tilby innbyggere tjenesten raskere og i egen kommune.

Voksenopplæringen og flyktningetjenesten har skiftet navn til Nordre Land Læringscenteret og etablert seg i blokk D ved Dokka Videregående Skole. Den offisielle åpningen av Nordre Land Læringscenter var 18. april. Lyse og funksjonelle lokaler gjør at enheten nå har gode arbeidsforhold for opplæring kunnskapsbygging. I blokk-D har også Kulturskolen fått en flott

dansesal for kulturskolens elever. Denne er godt tilpasset den type aktivitet som skal driver ser, med riktig lys, ventilasjon og helfigurspeil.

Etter kun tre måneder er det vanskelig å vite hvordan 2012 vil bli totalt både i forhold til det økonomiske, sykefraværet totalt og for måloppnåelsen i forhold til styringskortene. Men første kvartalsrapporten er viktig for å kunne øke fokus på områder der en ligger an til og ikke nå målene, sånn at en kanskje kan klare dem eller i alle fall forbedre resultatene innen årsslutt. I tillegg er det viktig for å synliggjøre nye eller endrede behov som vil påvirke de økonomiske forutsetningene som lå til grunn ved budsjettarbeidelsen.

Første kvartalsrapporten gir et veldig tidlig estimat på årsresultatet. Forbruksprosenten til enhetene varierer mye siden enkelte enheter allerede har hatt store årlig utgifter, mens mange av refusjonsinntektene ikke bokføres før mot slutten av året. Forbruksprosenten kan derfor ikke brukes direkte for å anslå hvordan samlet forbruk for 2012 blir. Enhetslederne skal ta hensyn til sånne forhold når de gir sitt estimat for økonomien i forhold til budsjett for året totalt. I tillegg blir forhold som har oppstått siden budsjettleggelsen og som har økonomisk konsekvens, kommentert og hensyntatt i enhetsledernes estimater for 2012.

I denne rapporten er det valgt å ikke bruke styringskortene som rapporteringsverktøy. Dette er gjort fordi det er lite endringer og svært lite resultater å presentere i styringskortene. Styringskortene som ligger vedlagt årsmeldinga 2011 er derfor de siste oppdaterte. Det er kun Torpa barnehage som har gjennomført brukerundersøkelsen i 2012. De presenterer hovedtrekkene i sine resultater nærmere i sin rapportering i kapittel 3. Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres i disse dager, og resultater derfra vil ikke være klar før til halvårsrapporten. For å kunne gi en kort og poengtert rapport er det derfor nå fokus på mål som en har data på som ikke er nådd og hvilke tiltak som er satt i gang for å nå disse, sykefraværet og økonomi med nye/endrede forhold som påvirker driften og får økonomisk virkning, samt et best mulig estimat for 2012 for enhetene. Rådmannen har valgt dette fokuset for denne kvartalsrapporten for å kunne komme inn tidlig med eventuelle tiltak for å bedre måloppnåelsen og korrigere den økonomiske utviklingen.

Prosjektgruppa som jobber med utbyggingen av permanente barnehageplasser i Furulund og på Øygarsdjordet er godt i gang med arbeidet mot arkitektene. De fleste av årets andre investeringsprosjekter er også godt i gang.

Aksjemarkedet har økt med nesten 11 % i første kvartal. Dette har sikret oss en viss avkastning på de alternative plasseringene så langt i år. De langsiktige plasseringene har gitt en avkastning på totalt 2,44 % i løpet av årets tre første måneder.

2 Oppsummering

2.1 Måloppnåelse

Torpa barnehage er den eneste enheten som har resultater fra brukerundersøkelser så langt i 2012. Resultatene derfra viser jevnt over veldig gode resultater og måloppnåelse på neste alle målepunktene. Når det gjelder informasjon til foreldre om hvordan barnet har det i barnehagen var ikke resultatene fullt så gode som måltallet, og enheten har satt i gang en prosess for å sikre enda bedre informasjonsflyt til foreldrene.

De andre enhetene rapporterer om resultater som hovedsakelig er i tråd med målene i styringskortene. Omsorg og rehabilitering rapporterer om avvik knyttet til hendelser som vold og trusler. Her er det iverksatt tiltak for å bedre situasjonen. Det teknisk drift og eiendom melder om noen problemer med standarden på vann- og avløpsnett som igjen kan gi seg utslag i vannkvalitet. Men det jobbes med en plan for dette. Plan og næring har et stort etterslep på oppmålingssaker som må være ferdige i løpet av 2012. Men også her er dette en prioritert jobb sånn at enheten kommer i havn med sine saker.

2.2 Sykefravær

Korttidsfraværet i 1. kvartaler 2,5 % og langtidsfraværet 7,5 %. Dette er lavere enn første kvartal 2011, og tendensen er at sykefraværet er på veg ned. Det kan ha noe sammenheng med at muligheten til aktiv sykmelding er borte, og at gradert sykmelding brukes i større grad.

2.3 Økonomi

Rapportering så tidlig på året er preget av en viss usikkerhet. Men det er viktig at enhetslederne beskriver/melder om endringer som har oppstått etter nyttår, som medfører at tjenesteproduksjonen de driver enten må økes i omfang eller endres på andre måter. Dette kan enten skyldes nye tjenestemottakere eller endrede behov hos de som allerede mottar tjenester.

I denne kvartalsrapporten varsler kulturskolen at de trolig vil få et merforbruk i 2012 på ca. kr 65.000,-. NAV/sosialtjenesten fikk i budsjettet for 2012 tilført ressurser for å øke bemanningen knyttet til disponeringer av klienters økonomi og samtidig ble det pålagt et innsparingskrav knyttet til utbetalinger til boutgifter og livsopphold. Enheten varsler nå et merforbruk i samme størrelsesorden som de forutgående årene, det vil si et merforbruk på ca. kr 500.000,-. For området kinodrift i Kultur har ingen store publikumsfilmer i år ført til vesentlig lavere billettinntekter enn budsjettet. Kulturenheten varsler derfor et merforbruk på ca. kr 130.000,- som følge av inntektssvikt. Alle tre grunnskolene varsler at de foreløpig ser ut til å gå i balanse i 2012. Men de fremhever alle usikkerheten knyttet til utgifter som kan komme etter overgangen til nytt skoleår. Både Dokka barneskole og Torpa barne- og ungdomsskole opplever at flere elever har behov for ekstra oppfølging eller spesialundervisning. Og dette krever mer ressurser, som igjen koster penger. Omsorg og rehabilitering har hatt perioder med overbelegg og stort trykk i tjenesten som har utløst innleie av ekstra personell. Utviklingen her vil ha mye å si for hvordan det blir økonomisk for enheten for 2012. Samlet sett for alle enhetene ligger det an til et merforbruk i størrelsesorden 700.000,-. Det er et veldig tidlig anslag på hvordan 2012 vil gå økonomisk og mye vil kunne forandre seg. Men denne rapporteringen synliggjør utfordringer som gjør at rådmannen kan ha

en tettere oppfølging av de enhetene som trenger det. Til halvårsrapporten har man et mye bedre grunnlag for å gi anslag på den økonomiske utviklingen i 2012.

Når det gjelder fellesinntekter og fellesutgifter er det veldig tidlig å gi en prognose for året totalt. Siste prognose for rammetilskuddet kan tyde på mindre rammetilskudd enn budsjettet. Lave strømpriser kan gjøre at vi også får mindreinntekt på konsesjonskraftsalget. Lave renter på innlånene våre og en god periode i aksjemarkedet gir lavere utgifter og høyere inntekter enn budsjettet for 1. kvartal. Foreløpig prognose for fellesinntekter og fellesutgifter er derfor at de blir i henhold til budsjett.

Av investeringsprosjekter er IKT godt i gang med både planleggingen og selve gjennomføringen av alle sine prosjekter. I prosjektet digitale politikere er trådløst nett i Kommunestyresalen nå etablert, og prosjektet slutføres i disse dager. Utbyggingen av spredenetnettet på Landmo er snart slutført. Når det gjelder utskiftning av den gamle telefoniløsningen er arbeidet startet opp, og selve arbeidet vil pågå gjennom resten av året. Oppgraderingen av Sentrum Kino er ikke ferdig da det gjenstår noen anskaffelser i 2012. Teknisk drift og eiendom er godt i gang med planleggingen av flere av sine prosjekter. Det jobbes tett mot arkitektene i forhold til utbyggingen på Furulund og fremdriften her er god. Jobben med å gjøre Øygardsjordet til en permanent barnehage er også i gang. Mange andre prosjekter som denne enheten har ansvaret for er avhengig av uteforholdene, så mange av disse prosjektene kommer i gang i løpet av andre kvartal. Det vil også komme opp en rebudsjetteringssak når det gjelder investeringsbudsjettet der prosjekter som startet i tidligere enn 2012, får innarbeidet bevilgningen for 2012. Denne kommer opp i maimøtet.

Nordre Land kommune**OVERORDNET ANALYSE - SELSKAPSKONTROLL**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.06.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Brev fra kontrollutvalget i Søndre Land kommune – melding om vedtak (sak: Henvendelse vedr. Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS)
2. Eierskapsmelding 2010 for kommunene i Gjøvik-regionen, versjon Nordre Land
3. Artikkelsamling (fra utvalgssekretær)
4. Veileder i selskapskontroll (fra Norges Kommunerevisorforbund)

Vedlag:

Vedlegg 1

Ja (se eget vedlegg)

Ja (se eget vedlegg)

Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Informasjon om utvalgets oppgave med selskapskontroll, kommunens eierskapspolitikk og oversikt over kommunens eierskap i selskaper, tas til orientering.
2. Følgende selskaper/tema prioriteres og bes innarbeidet i ny plan for selskapskontroll:
 - Eierstyring i Nordre Land kommune (etterlevelse av vedtatt eierskapspolitikk)
 -

SAKSOPPLYSNINGER:

Selskapskontroll er en egen oppgave for kontrollutvalget med egne lov-/forskriftsbestemmelser (se under).

På samme måte som for forvaltningsrevisjon, er det også for selskapskontroll lovpålagt at det skal lages en plan (minimum en gang i valgperioden) og at denne skal vedtas av kommunestyret.

Oppgaven med selskapskontroll er tidligere nevnt overfor kontrollutvalget i f.m. opplæring og egen sak i f.m. metode og opplegg for gjennomføring av overordnet analyse (februar -12). Det ble her bl.a. vedtatt følgende:

Kontrollutvalgets oppgave med å lage en plan for selskapskontroll gjennomføres som en egen prosess parallelt med utvalgets arbeid med overordnet analyse/plan for forvaltningsrevisjon.

Selv om det ikke er lovpålagt, er det naturlig at man gjennomfører en overordnet analyse som grunnlag for valg av tema/områder for selskapskontroll. Som for forvaltningsrevisjon bør også prioriteringer innenfor selskapskontroll ta utgangspunkt i risiko og vesentlighet.

Kommunen har vedtatt prinsipper for eierstyring/eierskapspolitikk (se vedlegg/eierskapsmelding 2010). Kontroll med etterlevelse av prinsippene er foreslått som en mulig kontroll på området, jf. forslag til vedtak.

For å belyse området (eierstyring/selskapskontroll) ytterligere har sekretær satt sammen en artikkelsamling, der flere problemstillinger innenfor området belyses (se eget vedleggshefte).

Følgende selskap/tema er tidligere nevnt som aktuelle:

Henvendelse fra kontrollutvalget i Søndre Land kommune:

Som det går frem av vedlagte brev fra kontrollutvalget i Søndre Land kommune (se vedlegg 1) er ***Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarksenter AS*** et selskap som man vil vurdere mht. selskapskontroll.

Dette er et selskap som eies 50 % av hver av kommunene. En eventuell kontroll bør forankres i begge de to kommunene v/kontrollutvalgene. Kontrollutvalget i Søndre Land kommune har besluttet å ta med selskapet i sin plan for selskapskontroll.

Fra kontrollutvalgets plan for selskapskontroll (2008-2011):

Kontrollutvalgets forrige plan for selskapskontroll ser slik ut (utdrag fra plandokumentet):

Område/selskap	Kommentar
Eierstyring / forvaltning av eierinteresser	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none">• Obligatorisk del av lovbestemt selskapskontroll (eierskapskontroll)• Generelle utfordringer/risiko knyttet til styring av fristilte selskaper• Politisk interesse Aktuelle tema/problemstillinger: <ul style="list-style-type: none">• Evaluering av kommunen som eier (utøvelse av eierrollen, etablering av eierstrategi etc.)• Test av eventuelt etablerte rutiner for eierstyring• Oppfølging av vedtak etter utført selskapskontroll av GLT-Avfall IKS (2007)

<p>Nordre Land ASVO AS</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heleid aksjeselskap som ivaretar viktige funksjoner for kommunen • Politisk interesse <p>Aktuelle tema/problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Driver selskapet slik eier ønsker, jf. kommunestyrenes vedtak og intensjoner? • Er brukerne fornøyd? (Fokus på selskapet som arb.plass og tilbudet om arb.trening) • Er drift og utvikling av selskapet tilfredsstillende?
-----------------------------------	--

Lovgrunnlag - forskrift om kontrollutvalg:

§ 13. Selskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.

§ 14. Selskapskontrollens innhold

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.

Utdrag fra departementets merknader til § 14:

Behovet for å gjennomføre selskapskontroll vil normalt være større der selskapet er tillagt et samfunnsmessig ansvar i tillegg til rent forretningsmessig virksomhet.

§ 15. Rapportering om selskapskontrollen

Kontrollutvalget fastsetter selv hvordan utført selskapskontroll skal rapporteres til utvalget, herunder hvilket innhold slik rapport skal ha. Et selskap som er omfattet av selskapskontrollen, og den som utøver kommunens eierfunksjon, skal alltid gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som omtales i rapporten. Eventuelle kommentarer skal fremgå av rapporten.

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av selskapskontroll skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvilke kontroller som er gjennomført samt om resultatene av disse.

Kort om selskapskontroll:

Selskapskontroll består av obligatorisk eierskapskontroll og valgfri forvaltningsrevisjon.

Eierskapskontroll (se forskriftens § 14) kan gjennomføres uavhengig av kommunal eierandel i selskapet, mens forvaltningsrevisjon bare kan gjennomføres i selskaper mv. der kommunen (alene eller sammen med andre) eier 100 %. Følgende vil derfor falle utenfor forvaltningsrevisjon:

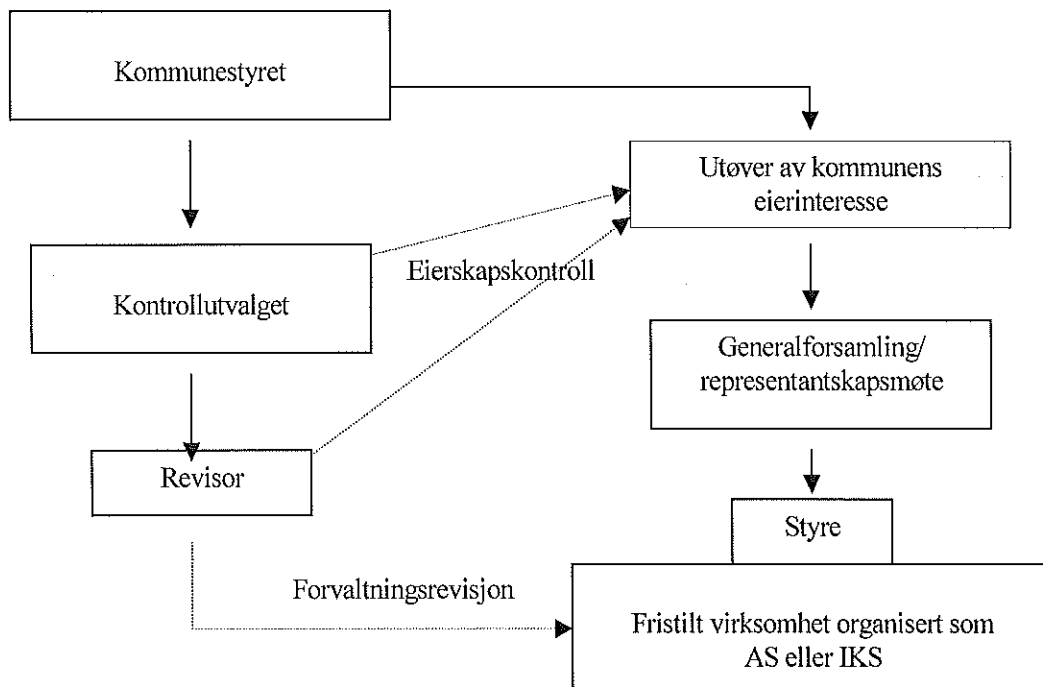
- Stiftelser (stiftelsesloven)
- § 27 samarbeid som er egne rettssubjekter
- Selskaper som har privat eierskap

Dette betyr at følgende selskaper mv. er aktuelle mht forvaltningsrevisjon:

- Kommunale foretak (kommuneloven, ikke eget rettssubjekt)
- Interkommunale selskaper (IKS-loven)
- Heleide aksjeselskaper (aksjeloven)

I tillegg har kommunen inngått en rekke samarbeid med andre kommuner som ikke er organisert som egne rettssubjekter. Det mest vanlige her er såkalte § 27 samarbeid (kommuneloven), eller vertskommunesamarbeid der en kommune har ansvaret for gjennomføringen. Kontroll med disse samarbeidene defineres ikke som selskapskontroll, men er en del av den ordinære kontrollen med kommunen (forvaltningsrevisjon av kommunen).

Aktørene og oppgavene kan illustreres slik:

Bestemmelsene om selskapskontroll må ses i sammenheng med kontrollutvalgets rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet, jf. kommuneloven § 80. Disse bestemmelsene er gitt med tanke på interkommunale selskaper og aksjeselskaper.

Verlegg 1

Gjøvik, 28. april 2012.
J.nr./referanse: 09-12/SL/ks

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune
v/sekretær

**Melding om vedtak i kontrollutvalget i Søndre Land kommune. Sak:
HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET VEDR. DOKKADELTAET
NASJONALE VÅTMARKSSENTER AS**

Kontrollutvalget i Søndre Land kommune behandlet saken i møte den 25. april 2012 som sak 21/2012.

Det ble fattet følgende vedtak (enstemmig):

1. **Kontrollutvalget tar henvendelsen til orientering. Henvendelsen vil bli tatt med som innspill til kontrollutvalgets igangsatte arbeid med å lage ny plan for selskapskontroll 2012-2015.**
2. **Med bakgrunn i at Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS er eid av Nordre Land kommune og Søndre Land kommune i felleskap, oversendes vedtaket i denne saken til kontrollutvalget i Nordre Land kommune til orientering.**

Med hilsen
for utvalgsleder

Kjetil Solbrækken

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Vedlegg:
Saksfremlegg i sak 21/2012

Kopi:
Kontrollutvalgets leder Rolv Ludvigsen og nestleder Torgeir Søfferud

næringsvirksomhet gjør andre nye bedre enn kommunen, mener Jørgensen.

- Vi trenger styremangfold
Øyer-ordfører Mari Helen Botterud (H) mener selv hun vil ha mye å tilføre et styre, men ikke før hun går av som ordfører.

Med styreopplæring og erfaring fra næringslivet, ser hun seg selv som godt skikket for et styreverv.

- Politikere kan tilføre mye til et styre, men det kan ikke kombineres med ordførerrollen, sier hun.

Hun mener det er til selskapes beste at det er mangfold i styrerommene.

- Daglig leder må ha litt av hvert å bryne seg på, og det får hun ikke om det er fire jurister eller fire økonomer i styret. Mangfold er nødvendig for å gjøre et selskap bedre, og jeg er sikker på at det finnes kreative styretalenter også blant lærere og sykepleiere.

Øyer kommune er medeier i flere aksjeselskaper, blant dem to kraftselskaper, IKT-selskapet Kkomm AS, og Hafjell Alpenser AS. Det siste eies sammen med Pasab AS, som har investorene Petter Stordalen og Arthur Buchardt på laget.

Hun synes det går bra å dele selskapet med private eiere.

- Vi kjøpte oss inn, fordi vi så på det som en finansplassering som vi har til hensikt å tjene penger på. Det er ingen motsetning mellom oss og de andre eierne om det. Kommunen er selvsagt også opptatt av at alpinsenteret gir viktige arbeidsplasser.

Kommunen har to styreplasser i Pasab AS, men ingen av dem har politisk bakgrunn. I andre selskaper kommunen eier, finnes det tidligere politikere som også har bakgrunn fra næringslivet.

- Vi har ingen tradisjon for å gi politikere plass i styret fordi de er politikere, men politisk erfaring kan også være nyttig kompetanse, sier Botterud.

HANNE N. KARLSEN, 948 82 251
hanne@kommunal-rapport.no

FOTO: MAGNUS K. BJØRKE, 925 02 648
magnus@kommunal-rapport.no

DÅRLIGE EIERE

Kommuner er dårlige eiere når de forsøker å styre selskaper gjennom å påvirke enkeltstyremedlemmer

Vibeke Resch-Knudsen, advokat

RÅD OM EIERSKAP

5 av KS' 19 anbefalinger for god eierskap er:

- 1 Utarbeide og jevnlig revidere eierskapsmelding.
- 2 Skille fysisk mellom monopol og konkurransevirkosomhet.
- 3 Eier har ansvaret for å sette sammen et kompetent styre.
- 4 Loven krever nå minst 40 prosent kvinner i styrene for selskaper hvor kommuner og fylkeskommuner har eiermajoritet.
- 5 Vurder kritisk å bruke aktive politikere i styrene. Fra november i fjor ble forvaltningsloven endret slik at alle folkevalgte og ansatte automatisk blir inhabile i saker som gjelder et selskap der de er styremedlem.

Kilde: www.ks-bedrift.no

Advokat Vibeke Resch-Knudsen har jobbet med kommuner om eierskap i årevis. Hun råder politikerne til å holde **FINGRENE FRA FATET**, og overlate styringen til styrene.

Slik blir kommunen en god eier

1 Når er kommunene gode eiere?

- Når de har ryddet i roller og kommunikasjonslinjer internt, utarbeidet strategier for eierskap i selskaper og styrer selskapene sine gjennom deltakelse i generalforsamlingen eller representantskapet. Altså gjennom de operative eierorganene, som har som oppgave å velge det mest kompetente styret.

2 Når er kommunene dårlige eiere?

- Kommuner er dårlige eiere når de forsøker å styre selskaper gjennom å påvirke enkeltstyremedlemmer. Mellom møtene i generalforsamling eller representantskap er det styret som skal sørge for at selskapet gjennomfører strategiene som er vedtatt, og oppnår mål som eierne har satt. Politisk styring av kommunale selskaper skal altså være indirekte, og på et overordnet nivå.

3 Hvilke feller er det lett å falle i for folkevalgte som eier?

- Det er lett å gå inn i ombudsrollen. Opplever man at selskapet gjør noe galt, ser man det som sitt ansvar å rydde opp. Men har kommunen etablert et selskap, må politikerne holde fingrene fra fatet! Eierstyring skal foregå gjennom generalforsamlingen.

Det kan også være et problem

å skille rollene som eier og kunde. Det er administrasjonen som skal se på omfang, kvalitet og servicenivå på tjenesten. Og den bør ha etablert avtaler med selskapene. I tillegg bør det være etablert nødvendig dialog mellom kommunen som bruker og kunde, og selskapet som leverandør og utfører.

4 Når bør kommunen ha en eiermelding?

- Alle kommuner som eier selskaper bør ha en eiermelding. Den bør gi rammer for oppgaver, roller og ansvar for ulike aktører, og inneholde kommunens strategi for sine forskjellige eierposisjoner. Eiermeldingen bør utarbeides sammen med de folkevalgte. Det er også viktig at eiermeldingen ikke blir lagt i skuffen og glemt når den er vedtatt. Har man gjort det, passer det veldig godt å hente den fram igjen nå etter høstens valg, fordi det er mange nye folkevalgte rundt om i kommunestyrene.

5 Hva mener du om kommuner som eiere i selskaper i samarbeid med private?

- Jeg er skeptisk til delt eierskap, fordi de privates motiv for eierskap sjelden er lik det offentlige. Det er ikke sjelden de private forventer noe tilbake fra det offentlige. Kommunen blir ofte satt under press når private aktører enten lover arbeidsplasser

mot en fordel, eller truer med å fjerne arbeidsplasser om kommunene ikke går inn som eiere i allerede eksisterende selskaper. Det kan ofte være mer ryddig om kommunen gir de private direkte støtte enn å gå inn på eiersiden. Kommunen må uansett om det gjelder direkte støtte eller eierskap i slike selskaper, sørge for at støtten er innenfor statsstøtteregulverket.

Kommuner har tradisjon for å støtte lokalt næringsliv, slik som golfbaner, alpinanlegg, servicevirksomhet, og lignende. Ofte er dette egentlig et ønske om å støtte gode initiativer, ikke et ønske om å eie og utvikle de aktuelle områdene. Direkte støtte innenfor statsstøtteregulverket vil være mer ryddig og transparent.

6 Hva er din anbefaling til kommunepolitikere når lokalavisen vil vite hva som egentlig skjer i et kommunalt eid selskap?

- Overlat til styret å uttale seg, for det er faktisk deres ansvar og oppgave å svare for hva selskapet gjør. Om eierne er misfornøyde med svaret, må de om nødvendig, uttrykke misnøyen gjennom generalforsamlingen eller representantskapet. Det er regler for hvordan man skal forholde seg til dette i IKS- og aksjelovene.

ANTALL KOMMUNALT EIDE FORETAK, ETTER FYLKE

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Østfold	92	90	93	85	88	83
Akershus	106	105	104	98	105	96
Oslo	110	121	144	158	146	138
Hedmark	130	140	139	144	148	134
Oppland	140	139	139	147	145	139
Buskerud	138	150	156	156	168	167
Vestfold	55	56	60	56	62	59
Telemark	103	113	115	109	104	101
Aust-Agder	81	82	82	80	75	71
Vest-Agder	101	108	121	125	127	126
Rogaland	132	133	136	129	127	125
Hordaland	173	183	192	178	178	173
Sogn og Fjordane	131	137	143	140	139	136
Møre og Romsdal	201	221	227	211	224	216
Sør-Trøndelag	119	129	140	135	138	133
Nord-Trøndelag	97	106	115	111	110	106
Nordland	232	240	249	251	251	240
Troms	126	132	131	128	134	130
Finmark	97	109	113	113	115	112
Svalbard	1	1	1	2	2	1
Ialt	2.365	2.495	2.600	2.556	2.586	2.486

Kilde: SSB

Nordre Land kommune**UTKAST TIL PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL 2012-2015**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.06.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:**Vedlagt:**

1. Utkast til plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2012-2015

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Justert/oppdatert forslag til ny plan legges frem på neste møte.

SAKSOPPLYSNINGER:

Vedlagte utkast til ny plan er laget med utgangspunkt i kontrollutvalgets prioriteringer av tema/områder, fremkommet gjennom flere møter i 2012.

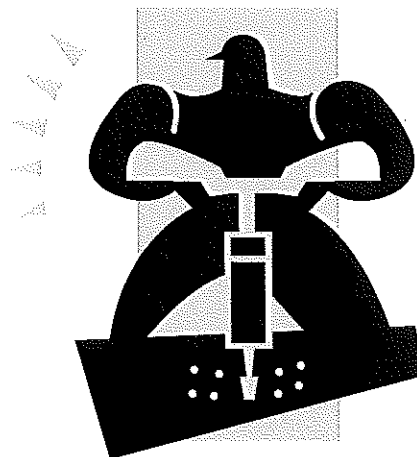
Utkast til ny plan legges frem til gjennomgang og for supplerende utfylling. Endelig forslag til plan legges frem på neste møte (september) med tanke på oversending til kommunestyret.

Kontrollutvalget har tidligere vedtatt å invitere ordfører og rådmann til å komme med innspill og synspunkter til utvalgets arbeid med ny plan. Dette følges opp på neste møte.

Kontrollutvalgets

**PLAN FOR
FORVALTNINGSREVISJON
OG
SELSKAPSKONTROLL**

2012-2015

Behandlet i kontrollutvalget:
Vedtatt av kommunestyret:

INNHold

1.	INNLEDNING	3
2.	PLANPROSESSEN	3
3.	FORVALTNINGSREVISJON	4
3.1	HVA ER FORVALTNINGSREVISJON?.....	4
3.2	PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – PRIORITERINGER.....	5
4.	SELSKAPSKONTROLL	8
4.1	HVA ER SELSKAPSKONTROLL?	8
4.2	PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL - PRIORITERINGER	9

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget utfører på vegne av kommunestyret det løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen, herunder påser at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer.

Kontrollutvalgets oppgaver kan i hovedsak deles i tre områder:

- Regnskapsrevisjon
- Forvaltningsrevisjon
- Selskapskontroll

I *forskrift om kontrollutvalg* går det frem at kontrollutvalget skal lage en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Planene skal vedtas av kommunestyret, som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Selv om forvaltningsrevisjon og selskapskontroll er to ulike kontrolloppgaver har kontrollutvalget valgt å samle de to planene i samme dokument.

2. PLANPROSESSEN

I forskrift om kontrollutvalg går det frem at plan for forvaltningsrevisjon

”skal baseres på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter”.

I tillegg til å legge vekt på risiko- og vesentlighet i sitt arbeid med prioritering av områder/tema for kontroll, har kontrollutvalget også lagt vekt på følgende:

- Prosjektets potensielle bidrag til å skape forbedringer i forvaltningen
- Politisk aktualitet og interesse
- Betydningen de offentlige tjenestene har for brukerne/innbyggerne
- Gjennomførbarhet (praktisk og økonomisk)
- Erfaringer fra andre kommuner

Utfordringen med den overordnede analysen er å sikre at analysen er tilstrekkelig overordnet, slik at man får et oversiktsbilde av hele den kommunale virksomheten, samtidig som den går tilstrekkelig dypt til å danne et meningsfullt grunnlag for prioritering av konkrete områder. Ved valg av metode og opplegg for overordnet analyse er disse hensynene balansert opp mot kontrollutvalgets budsjettmidler.

Den overordnede analysen ble gjennomført som en prosess i kontrollutvalget. Som grunnlag for risiko- vesentlighetsvurderingen er det innhentet kunnskap fra en rekke kilder, bl.a.:

- Kommunale planer og rapporter (handlingsplan, økonomiplan, årsrapporter mv.)
- Tilgjengelig statistikk (i hovedsak kostra-tall)
- Gjennomførte revisjonsprosjekter/evalueringer i andre kommuner
- Avisomtale
- Foranalyse av utvalgte områder.

Det er også gjennomført samtaler med ordfører og rådmann for å få synspunkter på utvalgets arbeid med ny plan.

3. FORVALTNINGSREVISJON

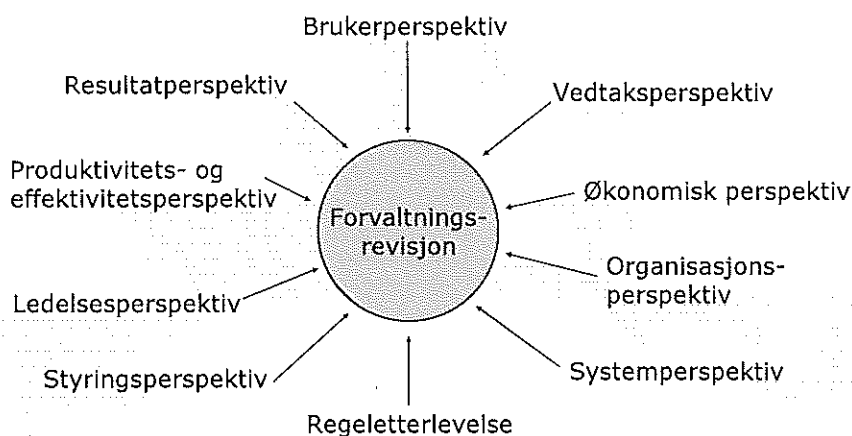
3.1 HVA ER FORVALTNINGSREVISJON?

Kommuneloven § 77 nr 4 beskriver forvaltningsrevisjon slik:

”..... systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.”

I en forvaltningsrevisjon kan man ha flere forskjellige perspektiver. Hvilket perspektiv man legger hovedvekten på avhenger av intensjon med undersøkelsen.

Mulige perspektiver

På grunn av at tema og vurderingstype kan spenne vidt, stilles det store krav til både metode- og fagkunnskap hos den som skal gjennomføre revisjonen.

3.2 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – PRIORITERINGER

Prioriteringene er delt inn i prioriterte og uprioriterte tema/områder. Det prioriterte områdene vil med stor sannsynlighet bli prioritert i løpet av valgperioden, mens de uprioriterte områdene vil bli vurdert, men er noe mer usikre.

Prioriterte områder/tema	Kommentarer
<p>Helse og omsorg</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stort område som berører mange • Stort politisk fokus <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ventelister (kom frem i kommunestyret at de ikke har ventelisteordning) - Svarbrevet/ informasjon fra inntakskontoret – er dette informativt? - Overholdes frister? - Inntakskontoret bistår også i søknadsprosessen. Dobbelrolle? - Feilmedisinering. Statistikken viser mye feilmedisinering. Adm påstår at alle som håndterer medisiner er godkjente og at det ikke har vært noen tilfeller hvor det har vært ”alvorlig” feilmedisinering. Saken har vært flere ganger i kommunestyret
<p>Byggesak- /planavdelingen</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mange planer i N.Land kommune. Hvordan blir vedtakene/planene fulgt opp? • Hvordan henger kapasitet og ambisjonsnivå sammen? • Oppfølging av tidligere vedtak i kontrollutvalget i f.m. byggesaksavdelingen. • Forholdet til reguleringsplaner og reguleringsbestemmelser i fm. adm.vedtak/innvilgelse av dispensasjonssøknader. • Planbehandlingen i Nordre Land kommune (dårlig rykte/renomee? Effektive prosesser? Prosjektstyring? Arealplaner, kommuneplaner, helse og omsorg, barnehager, idrett, samfunnsdelen.)

Barnevern	<ul style="list-style-type: none"> • Se tilsynsrapport fra Fylkesmannen i 2011 – svakheter i rutiner for oppfølging og evalueringer. • Følge opp revisjonsrapporten "Samhandling mellom barnevernet og barnehagene" • Opptrapping av barnevernet. • Effekt av prosjektstillinger?
Intern kontroll <ul style="list-style-type: none"> • Risikovurderinger • Avvikshåndtering • Rapportering 	<ul style="list-style-type: none"> • Synes ikke som om kommunen har et helhetlig system på de to områdene. Viktige elementer i intern kontrollen som må være på plass for å si at man har "betryggende kontroll", jf. kommuneloven. • Tertialrapportering og styring (budsjettjusteringer benyttes ikke gjennom året, styrer på prognoser)
Sykefravær	Høyt fravær (økt fra 2010 til 2011). Stor betydning for kommunes tjenesteyting. Hvorfor er fraværet så høyt? Hva gjøres?
Selvkostområdene	Får innbyggerne det de betaler for? Er det selvkost?
Eiendomsforvaltning	Stor vedlikeholdsetterslep. <ul style="list-style-type: none"> • Organisering, effektivitet? • Styring og kontroll?
Varsling	Har kommunen en tilfredsstillende varslingsordning og fungerer den? Hva med varsling fra eksterne, hvem håndterer dette? Hvordan håndteres anonymitet? Må ses i sammenheng med temaet intern kontroll og avvikshåndtering.

Upprioriterte områder/tema	Kommentarer
Innkjøp	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komplekst område – stor iboende risiko for svikt • Stikkprøver har vist indikasjoner på svikt i f.m. mangelfull konkurranse og dokumentasjon av anskaffelser <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overholdelse av lov om offentlige anskaffelser • Oppfølging av revisjonsrapporten "Innkjøp – overholdelse av lov om offentlige anskaffelser" fra 2010 • Er målet med sentralisert innkjøpsavdeling er nådd (fellesprosjekt med kommunene i Gjøvikregionen).

TT-ordningen	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle tema: <ul style="list-style-type: none"> • Følger kommunen intensjonene i regelverket
Vannleveranser Dokka	Gjennomført risikovurderinger, store konsekvenser hvis svikt.
Samhandlings- reformen	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none"> • Stor og omfattende reform. • Stor politisk interesse. Aktuelle tema: <ul style="list-style-type: none"> • På kort sikt: Økonomirutiner • På lengre sikt: Måloppnåelse, oppfølging av inngåtte avtaler med Sykehuset innlandet, økonomi/finansiering Kommentar: <ul style="list-style-type: none"> • Evt. kontroller må koordineres/samordnes med evt. andre aktører som evaluerer ordningen. Felles revisjonsprosjekt i Gjøvik-regionen i slutten av valgperioden?
Oppfølging av politiske vedtak	System for oppfølging + stikkprøver. Rapportering til politisk nivå.
Beredskapsplaner og ROS-analyse	Har kommunen planer for dette? Samfunnssikkerhet.
Flyktningtjenesten	Begynner å bli stor i Nordre Land kommune. Evaluering av måloppnåelse. Oppfølging av politiske vedtak på området.
Bruk av kostra-tall	Hvordan brukes Kostra tallene i kommunen? Lærer vi av tidligere år? Hvorfor er det fortsatt påstander om feilrapportering på enkelte enheter (Helsesøster)
Facebook/ sosiale medier	Retningslinjer?
Organisering	2 nivå modell. Rådmann – Enhetsledere. <ul style="list-style-type: none"> - Flat struktur, som har resultert i en 3 nivå modell? -

Kommentar:

Kontrollutvalget vil igangsette nødvendige undersøkelser på eget initiativ dersom det i planperioden oppstår behov på andre områder enn de som er nevnt over.

Kommunestyret vil bli orientert om kontrollutvalgets prioriteringer gjennom egne forvaltningsrevisjonsrapporter, og/eller gjennom kontrollutvalgets årsrapport.

Før igangsetting/bestilling av et revisjonsprosjekt vil kontrollutvalget vurdere å foreta en foranalyse som endelig beslutningsgrunnlag for gjennomføring.

4. SELSKAPSKONTROLL

4.1 HVA ER SELSKAPSKONTROLL?

Selskapskontroll er en ny oppgave for kontrollutvalget, som ble inntatt ved lov- og forskriftsendring 01.07.04.

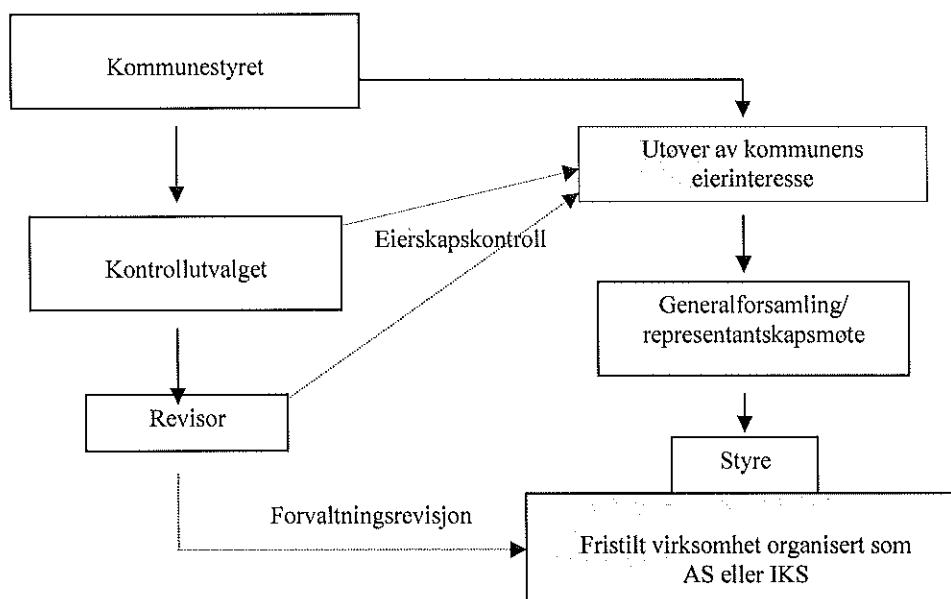
Kommuneloven § 77 nr 5 sier følgende:

”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.”

Forskrift om kontrollutvalg § 14 beskriver selskapskontroll slik:

”Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).”

Ovenstående beskriver selskapskontrollens obligatoriske del. Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon (frivillig). Oppgavene kan illustreres slik:

Bestemmelsene om selskapskontroll må ses i sammenheng med kontrollutvalgets rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet, jf. kommuneloven § 80. Disse bestemmelsene er gitt med tanke på interkommunale selskaper og aksjeselskaper.

4.2 PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL - PRIORITERINGER

Kontrollutvalget prioriterer følgende i sitt arbeid med selskapskontroll:

Område/selskap	Kommentar
Eierstyring i Nordre Land kommune	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none">• Generelle utfordringer/risiko knyttet til styring av fristilte selskaper• Politisk interesse Aktuelle fokusområder: <ul style="list-style-type: none">• Overholdelse av kommunens vedtatte eierskapspolitikk
XXXXXXXX	Hovedbegrunnelse for valg av selskapet: Aktuelle fokusområder:

Kommentar:

Kontrollutvalget vil igangsette nødvendige undersøkelser på eget initiativ dersom det i planperioden oppstår behov på andre områder enn de som er nevnt over. Kommunestyret vil bli orientert om kontrollutvalgets prioriteringer gjennom egne forvaltningsrevisjonsrapporter, og/eller gjennom kontrollutvalgets årsrapport.

Før igangsetting/bestilling av en selskapskontroll vil kontrollutvalget vurdere å foreta en foranalyse som endelig beslutningsgrunnlag for gjennomføring.

Ved kontroll av selskaper som kommunen eier i samarbeid med andre kommuner vil kontrollutvalget søke å koordinere/samordne sine kontroller med kontrollutvalgene i de øvrige deltakerkommunene.

Dokka, xxxx 2012.

Birgit Felde Sevaldrud
leder av kontrollutvalget

Nordre Land kommune**TERTIALRAPPORT 1/2012 FRA INNLANDET REVISJON IKS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.06.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Tertialrapport 1/2012 fra Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Tertialrapport 1/2012 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har i sin avtale med revisjonen (oppdragsavtalen) avtalt tertialvis rapportering til kontrollutvalget m.h.t. økonomi. Hensikten med rapporteringen er bl.a. å lette kontrollutvalgets arbeid med oppfølging av den vesentligste posten i kontrollutvalgets budsjett.

Vedlagt følger rapportering fra Innlandet Revisjon IKS for siste tertial til orientering.

Rapporten kan oppsummeres slik:

- Regnskapsrevisjon: I rute.
- Forvaltningsrevisjon/selskapskontroll: 43 av 300 timer er benyttet. Dette betyr at det er rom for bestilling av forvaltningsrevisjon i 2012 dersom utvalget ønsker dette.

Nedenfor følger utdrag fra oppdragsavtalen der tertialrapporteringen står omtalt:

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventede vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 10. mai 2012

J.nr./Referanse: 2012-450 /HHO/RG/BH

Til Kontrollutvalget i Nordre Land kommune
v/sekretariatet

Tertialrapport 1/12

Det vises til oppdragsavtalen pkt. 4.5. Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget på samme nivå som oppdragsavtalen per 30.04., 31.08. og 31.12. Rapporten skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Nedenfor følger oversikt over ressursbruk i tiden 01.01-30.04.2012.

Tekst	Oppdragsavtalen		Forbruk 1. tertial		Forbruk i prosent (kroner)
	Timer	Pris	Timer	Pris	
Regnskapsrevisjon					
Revisjon av årsregnskapet	445	760	281	760	63 %
Attestasjoner og revisjons uttalelser	110	760	78	760	71 %
Revisjon av overformynderiet	15	760	-	760	-
Veiledning/bistand	30	760	15	760	50 %
Sum regnskapsrevisjon	600	760	374	760	62 %
Bestilte revisjonstjenester					
Bestilte mindre undersøkelser	25	848	-		
Forvaltningsrevisjon	300	848	43	930	16 %
Selskapskontroll	-	848	-		
Sum bestilte revisjonstjenester	325	848	43		
Møter i KU og KST	35	848	21	848	68 %
Sum timer	960		438		

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Teknologivn. 6
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse:
Kirkeg. 76, 2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Kommentarer vedr. regnskapsrevisjon

Det er samlet for regnskapsrevisjon et avvik mellom prognose for 1. tertial 2012 i følge oppdragsavtale og medgåtte ressurser på 60 timer. 40 timer gjelder merarbeid ved revisjon av årsregnskapet og skyldes feil og mangler ved avstemminger og dokumentasjon av årsregnskapet. 20 timer gjelder attestasjoner og uttalelser og skyldes varierende kvalitet på mottatt dokumentasjon samt i noen tilfeller vanskelig tilgjengelig informasjon. Merforbruk 1. tertial forventes ikke å bli tatt inn igjen i løpet av 2012.

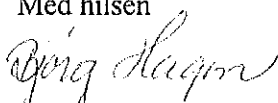
Tilsvarende forbruk for 1. tertial i 2011 på regnskapsrevisjon var 389 timer. Redusert forbruk i 2012 skyldes både reduksjon i revisjon av årsregnskapet på 36 timer som følge av forbedring fra kommunens side og økning i attestasjoner og revisjonsuttalelser på 21 timer.

Det er ingen nummererte brev til oppfølging.

Kommentarer vedr. forvaltningsrevisjon

Timene vedr forvaltningsrevisjon gjelder kostra-analyse utarbeidet i forbindelse med arbeidet med overordnet analyse.

Med hilsen

Bjørg Hagen
Daglig leder

Nordre Land kommune**REFERATSAKER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.06.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	Vedlegg:
1. Kommunestyrets behandling av årsregnskap 2011	Nei (muntlig orientering)
2. Svar på henvendelse fra kommunestyregruppa i Nordre Land Senterparti	Vedlegg 1
3. Samhandlingsreformen – utfordringer og risiko (artikkel i fagtidsskriftet Kommunerevisoren nr. 3-2012)	Vedlegg 2
4. Aktuelle saker fra kommuneøkonomiproposisjonen 2013 ➤ Kontrollutvalgets møter blir som hovedregel åpne	Vedlegg 3
5. Diverse avisartikler	Vedlegg 4
6. Neste møte: Tidspunkt og saksliste.	Nei (muntlig orientering)

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg 1

Gjøvik, 24. april 2012.
J.nr./referanse: 07-12/NL/ks

Kommunestyregruppa i Nordre Land Senterparti
v/Per Ole Lunde

Svar på henvendelse til kontrollutvalget vedr. søknad om plasser på omsorgssenter

Vi viser til telefonsamtale og e-post av 12.03.12 der kontrollutvalget oppfordres til å undersøke kommunens rutiner for behandling av søknader om plasser på de to omsorgssentrene, herunder:

- *Hvordan blir søknadene behandlet
- *Hvordan og når får søkerne svar
- *Blir de som søker satt på ventelister når de ikke får tildelt plass
- *Har kommunen et opplegg for å hjelpe de som ønsker seg en omsorgsplass.
- *Er det forskjellige personer som veileder søkerne og som behandler søknadene.
- *Foregår saksbehandlingen i forhold til lover og overholdes fristene for å gi søkerne svar på sine søknader.

Som nevnt på telefon og i svar tilbake i e-post den 12.03.12 ser vi det som mest hensiktsmessig at henvendelsen behandles som et innspill i det pågående arbeidet i kontrollutvalget med å lage en ny plan for forvaltningsrevisjon.

Til orientering er innholdet i ny plan for forvaltningsrevisjon (2012-2015) drøftet i kontrollutvalgets møte den 26.03.12 og i møte den 23.04.12. I begge møter ble henvendelsen fra dere løftet frem og drøftet som et av flere aktuelle tema å følge opp.

Endelig beslutning er ikke tatt mht. prioriteringer av tema fremover. Vi har registrert at du/dere også følger opp spørsmålene overfor ordfører og rådmann gjennom kommunestyret, og vi vil følge nøye med på hvilke svar som blir gitt. Dette kan ha betydning for evt. videre prioritering fra kontrollutvalget i saken. Endelig vurdering av prioriteringer av forvaltningsrevisjoner i tiden fremover vil sannsynligvis bli tatt i neste møte i kontrollutvalget (18.06.12).

Vi håper dette er tilfredsstillende svar på henvendelsen deres til kontrollutvalget.

Med hilsen

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til: Ordfører, rådmann og kontrollutvalget i Nordre Land kommune

Samhandlingsreformen - utfordringer og risiko

Samhandlingsreformen er en av de største helsereformer i nyere tid. Og de største endringene skal skje i kommunesektoren.

Dette innebærer nye oppgaver og utfordringer for den enkelte kommune – og vil også være et viktig område å følge med på for oss som har som oppgave å føre tilsyn og utøve revisjon. I denne artikkelen vil jeg si noe om hva samhandlingsreformen innebærer av nye oppgaver for kommunene. Jeg peker også på hva som skal til for å lykkes – og hvilke risikomomenter det er viktig å være oppmerksom på.

AV KOMMUNEREVISOR ANNETTE
GOHN-HELLUM, OSLO KOMMUNE,
KOMMUNEREVISJONEN

Innledning

Samhandlingsreformen innføres over en periode på fire år, og de viktigste endringene er allerede innført: Kommunene har fra årsskiftet fått et større økonomisk og faglig ansvar for helsetjenestene til innbyggerne sine.

Reformen skal fullfinansieres. Mye midler er overført kommunene for at de skal kunne ivareta sitt ansvar, men hvordan blir det i praksis? Er kommunenes økonomi solid nok til å håndtere det som følger av ekstra oppgaver og ansvar? Kan man tenke seg at kommuner med presset økonomi velger minimumsløsninger som synes lønnsomme i et kortsiktig perspektiv, men som gir en risiko for at brukerne ikke får den behandlingen de har krav på?

Reformen skal bidra til en bedre og mer helhetlig helsetjeneste. I hvilken grad vil reformen bidra til at pasienter og brukere får bedre tjenester? Vil kommunene klare å etablere tilbud som erstatter sykehustjenester? Og er det mulig å rekruttere tilstrekkelig og kompetent personell til disse tjenestene?

Bakgrunn og mål for reformen

Stortingsmelding nr. 47 (2008-2009) lister opp tre hovedutfordringer samhandlingsreformen tar sikte på å møte: Den demografiske utviklingen og endringer i sykdomsbildet, samhandlingen mellom de ulike helsetjenestnivåene og behovet for forebygging av sykdom.

Når det gjelder den demografiske utviklingen og endringer i sykdomsbildet, står Helse-Norge foran store utfordringer i årene som kommer. Befolkningen blir eldre, og eldre har behov for flere helsetjenester enn yngre. Prognosene som ligger til grunn for reformen viser at mens det i 2000 var 190 000 personer over 80 år, så vil

det i 2050 vil være over 500 000 som er over 80 år. Samtidig blir det færre yrkesaktive per eldre: I 2000 var det 4,7 yrkesaktive per person over 80 år og i 2050 forventes det så lite som 2,9. Undersøkelser viser også at befolkningens levevaner ikke alltid er i tråd med helsemyndighetenes råd. Sykdommer det er ventet en stor økning i som følge av våre levevaner, er kols, diabetes, demens, kreft og psykiske lidelser. Samfunnets utgifter til helseformål har over tid økt og økt – og disse må ned.

Den andre utfordringen knyttet til samhandling har vært erkjent i lang tid. Helse- og omsorgsdepartementet har uttalt at helsetjenestene er fragmenterte og lite koordinerte, og at det i liten grad finnes systemer rettet inn mot pasientens samlede behov. Kjernen i samhandlingsreformen er derfor at tjenester som leveres fra den samlede helsetjenesten i stat og kommune, skal inngå i en helhetlig oppfyllelse av den enkelte pasients eller brukers behov.

Den tredje utfordringen, forebygging for å forhindre sykdom, er viktig både for den enkelte og for samfunnet. Helsetjenestene er i dag i stor grad fokusert på behandling og reparasjon, og i mindre grad på innsats for å begrense og forebygge sykdom. Forebygging er allerede en kommunal oppgave, men i følge den nevnte stortingsmeldingen har kommunene til nå ikke hatt forutsetninger for å etablere robuste, faglige organisasjoner som kan stå for en sterkere innsats i sykdomsforløpets tidlige faser.

Målene som er satt for reformen er ment å møte utfordringene som er skissert ovenfor. Samhandlingsreformen skal altså både svare på pasientens behov for koordinerte tjenester, og på store samfunnsøkonomiske utfordringer.

I resten av artikkelen skal jeg si noe om de nye oppgavene for kommunene og hvilke utfordringer og/eller risikoer som kan knyttes til dem.

Kommunal medfinansiering

Kommunene skal fra årsskiftet betale for en del av kostnadene for sykehusopphold. Fram til årsskiftet ble somatiske spesialisthelsetjenester finansiert av staten gjennom en basisbevilgning på 60 prosent og en aktivitetsbasert finansiering på 40 prosent. Fra og med 2012 reduseres den aktivitetsbaserte statlige finansieringen til 20 prosent, mens de resterende 20 prosent skal dekkes av kommunene. I denne endringen ligger insentiver for at kommunene skal bygge opp egne tilbud, fordi det vil kunne lønne seg økonomisk for kommunene å påta seg oppgaver som fører til et lavere forbruk av sykehustjenester.

Den kommunale medfinansieringen vil i første omgang kun gjelde behandlinger som er omfattet av den aktivitetsbaserte finansieringen, det vil si behandlinger i somatiske sykehus og poliklinikker. Kommunene får i 2012 overført om lag fem milliarder kroner til å betale sin del av sykehusregningen.

Sykehusene koder den enkelte behandling. Hvordan kodingen gjøres vil ha en direkte virkning på regningen som blir sendt til kommunene og dermed på kommunenes økonomi. Denne kodingen vil avhenge av blant annet diagnose, men her det en rekke andre variabler som også spiller inn. Det kan bli krevende for kommunene å følge med på at prisen de skal betale er den rette, siden de ofte ikke vil ha innsyn i helseforetakenes virksomhet – og det vil være ressurskrevende å føre kontroll.

Kommunenes finansieringsansvar for utskrivningsklare pasienter

I tillegg til den generelle kommunale medfinansieringen skal kommunene også betale for sykehusopphold for utskrivningsklare pasienter. Dette gjelder foreløpig kun somatikk, men man tar sikte på å utvide ordningen til også å gjelde rus og psykiatri etterhvert.

En pasient defineres som utskrivningsklar når han eller hun oppholder seg i sykehus etter at sykehuset vurderer vedkommende som ferdigbehandlet, og sykehuset har sendt melding om dette til kommunehelsetjenesten. Pasienters opphold i sykehus etter dette koster kommunene 4000 kroner per døgn. Det blir i prinsippet kommunenes eget valg om de vil betale sykehusene for å beholde pasientene på sykehus etter at de er ferdigbehandlet, eller om de finner løsninger i lokalt, men tanken er at det er billigere og bedre å etablere tilbud lokalt. I 2012 får kommunene overført 560 millioner kroner fra basisbevilgningene til de regionale helseforetakene for å etablere tilbud til disse pasientene.

Hva dette vil koste for kommunen, og dermed grunnlaget for de overførte midlene, er beregnet på bakgrunn av hvordan utskrivningspraksisen hittil har vært. Dersom

utskrivningspraksisen til helseforetakene endrer seg, vil utgiftene kunne bli høyere enn det som nå er overført.

Etablering av lokale tjenester, inkludert øyeblikkelig hjelp

Nøe av intensjonen med reformen er at pasienter og brukere skal få tilbud nærmere hjemstedet sitt. I Stortingsmelding nr. 47 uttrykkes det en forventning om at det skal etableres lokalmedisinske sentre rundt omkring i landet. Slike sentre er helsetilbud der kommuner samarbeider med sykehus om tjenester før eller etter sykehusbehandling. Sentrene skal samlokalisere tjenester fra både kommunen og spesialisthelsetjenesten, og tjenestene er også ment å kunne erstatte sykehustjenester. Hvilke funksjoner som bør legges til et lokalmedisinsk senter må vurderes ut fra lokale forhold og behov.

I tillegg er kommunene fra 2016 lovpålagt å bygge opp et tilbud om døgnopphold ved behov for øyeblikkelig hjelp. Selve oppbyggingen skal skje gradvis i perioden 2012-2015. Fram til nå har kommunene hatt ansvar for å ta vare på pasienter med behov for øyeblikkelig hjelp gjennom legevaktjeneste. Den akuttmedisinske beredskapen skal fortsatt ligge under spesialisthelsetjenesten. Døgntilbudet som kommunene skal bygge opp, vil gjelde for pasienter som trenger rask behandling, men som det ikke er nødvendig å legge inn på sykehus. Plikten til å tilby døgnopphold fullfinansieres ved at midler overføres gradvis fra regionale helseforetak til kommunene i perioden 2012 til 2015, og for 2012 vil dette beløpe seg til 260 millioner kroner.

Med samhandlingsreformen overføres altså en mengde oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunene. Relevante spørsmål å stille i denne sammenheng, er om det kommunale helsetjenesteapparatet administrativt og faglig har tilstrekkelig kapasitet og vil være kompetent til å yte disse tjenestene uten at det går utover kvaliteten. For å sikre kvalitet på kommunehelsetjenestene er det helt nødvendig å ha tilgang på nok faglig kompetanse, og det kan bli en utfordring å bygge opp denne.

For mange små kommuner vil det være nødvendig å inngå samarbeid for å etablere lokalmedisinske sentre. I områder med store geografiske avstander kan slikt samarbeid resultere i at pasientene blir fraktet over store

→

Annette Gohn-Hellum er sosiolog og har vært kommunerevisor i Oslo de siste fem årene. Før det var hun ti år i Riksrevisjonen (to år som forvaltningsrevisor, syv år som avdelingsdirektør innen forvaltningsrevisjon/selskapskontroll). I fem av de årene hun jobbet i Riksrevisjonen hadde hun ansvaret for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll av Helse- og omsorgsdepartementet og helseforetakene.

avstander mellom tjenestetilbud, og brukerne kan dermed oppleve at de ikke blir behandlet i nærheten av sine egne hjem, som er et av målene med reformen.

Samarbeid mellom kommuner og helseforetak

Stortinget har lovfestet krav om at kommuner og helseforetak skal inngå samarbeidsavtaler, som skal bidra til godt samarbeid om pasienter og brukere. De viktigste elementene i avtalen skulle være ferdigforhandlet den 31. januar 2012, og resten av elementene skal være på plass innen 1. juli 2012. Innen fristen den 31. januar skulle det være enighet om hvilke helse- og omsorgsoppgaver hvert av behandlingsnivåene er pålagt ansvaret for, retningslinjer for innleggelse på sykehus og retningslinjer for samarbeid om utskrivningsklare pasienter. Innen 1. juli skal beskrivelse av kommunens tilbud om døgnopphold for øyeblikk hjelp, samt avtale om samarbeid om forskning, utdanning, praksis, læretid, IKT-løsninger og forebygging være på plass.

Det er helseforetakene som bestemmer når pasienter er utskrivningsklare. Gode og klare avtaler for kommunene med helseforetakene er viktige for å opprette prosedyrer for når og hvordan pasienter skal skrives ut, slik at man reduserer risikoen for at pasienter blir liggende unødvendig lenge på sykehusene og dermed pådrar kommunene kostnader. Tidspunktet for når varsling av utskrivningsklare pasienter kan skje, varierer – her er det åpnet for lokale avtaler mellom sykehus og kommuner rundt om i landet.

De nye avtalene mellom sykehusene og kommunene, om for eksempel hvem som har ansvaret for hvilke tjenester, kan bli komplekse og krevende å følge opp for kommunene og deres virksomheter.

Samarbeid med fastlegene

Fastlegene er tiltenkt en viktig rolle i samhandlingsreformen, og det synes nokså klart at mange kommuner vil trenge flere fastleger. Ny fastlegeforskrift har vært på høring, med frist 22. mars 2012. Forskriften er imidlertid ikke vedtatt, og fastlegene har i sin høringsuttalelse og gjennom mediene uttrykt at de er svært skeptiske til forslaget.

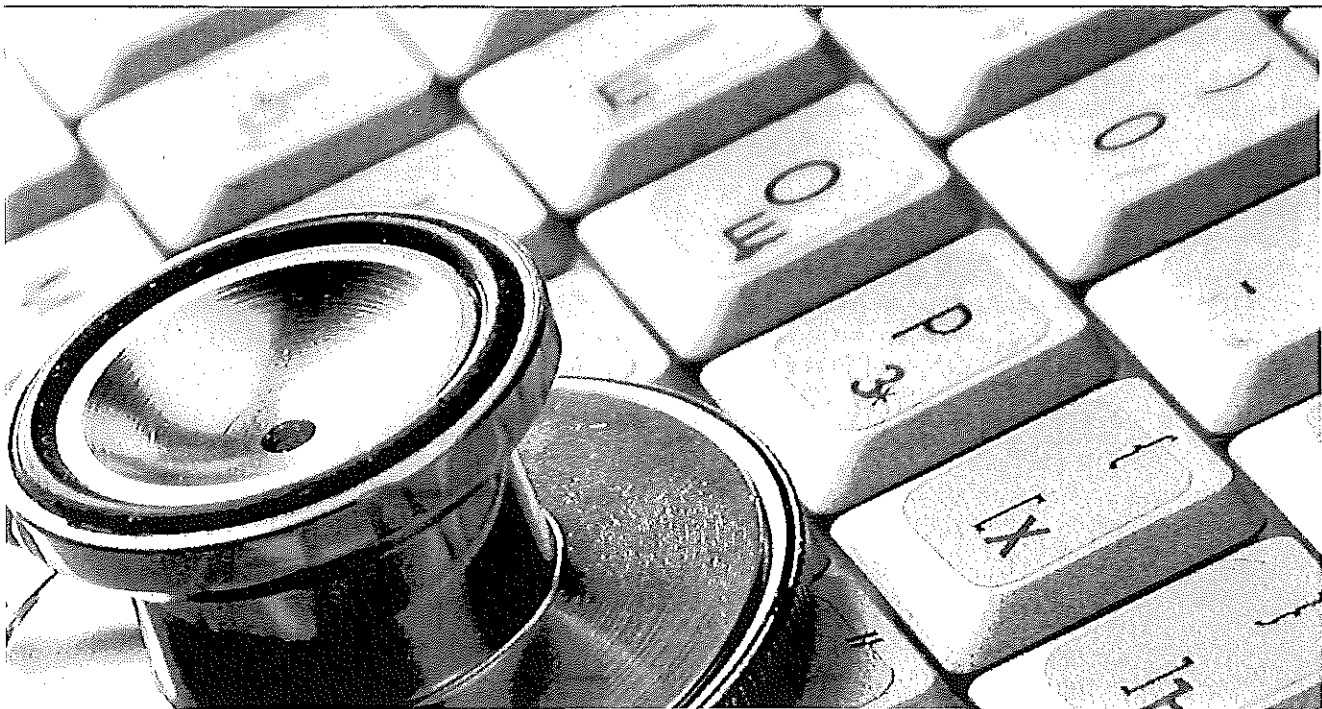
I forslaget til ny forskrift tydeliggjøres fastlegenes ansvar – både for sine listepasienter og overfor kommunene. Dessuten legges det opp til at kommunene får økte sanksjonsmuligheter overfor fastlegene dersom de ikke oppfyller sine forpliktelser.

Dette presiserte ansvaret kan være en fordel for kommunene, men kan også bety at kommunene får et krevende arbeid med å forsikre seg om at fastlegene tilbyr et godt tilbud til innbyggerne. Kommunene må – gitt at forskriften vedtas – følge opp de nye, detaljerte kravene som blir stilt til fastlegene og ta i bruk sanksjonsmulighetene på en fornuftig måte.

Større ansvar for forebyggende helsetjenester

Den nye folkehelseoven gir kommunene et mer formelt ansvar for forebyggende helsearbeid, og kommunene får plikt til å forebyggesykdom. Forebyggende arbeid er ikke begrenset til helsesektoren, men skal foregå i alle samfunnssektorer. Et slagord fra Helse- og omsorgsdepartementet er å “tenke helse i alt man gjør”.

Til tross for at kommunene har en plikt til å bygge opp forebyggende tiltak, kan det vise seg vanskelig å få til dette i praksis, dersom det aller meste av de statlige overføringene går med til medfinansiering av sykehusopphold og betaling for utskrivningsklare pasienter. Kommunenes manglende økonomiske handlingsrom kan derfor i verste fall motarbeide

Illustrasjonsfoto: Shutterstock.com

reformens intensjon om mer forebygging. Hvis dette blir tilfelle, er det en fare for at noen kommuner ikke klarer å oppfylle kravene som følger med reformen.

Bruk av IKT

Ifølge Helse- og omsorgsdepartementet er IKT nøkkelen til samhandling. Det er en målsetting at elektronisk kommunikasjon skal være den vanlige måten å kommunisere på. Dette gjelder både i forholdet mellom tjenesteyter og bruker og mellom de ulike tjenesteyterne, som kommunale tjenestesteder og spesialisthelsetjenesten.

På den ene siden kan det oppstå feil og svikt i datakommunikasjon: For at den elektroniske samhandlingen skal bli vellykket, må man minimere risikoen for datafeil. Allerede i dag kjenner vi til systemer som ikke er kompatible med hverandre.

På den andre siden reiser dette spørsmål om personvern: Ettersom flere aktører i kommunen får innsyn i pasientjournaler gjennom felles IT-systemer, og pasienter blir transportert mellom flere institusjoner, kan det bli en utfordring å etablere gode rutiner og prosedyrer for å beskytte sensitive opplysninger. Uttalelser om at det allerede er problemer med tilgangsstyring, der for mange har tilgang til for mye, med få tidsbegrensninger, gjør at det kan stilles spørsmål om reformen vil forsterke et eksisterende problem. Dersom pasienten ikke har tillit til at personvernet ivaretas på en skikkelig måte, svekkes også tilliten til helsevesenet og behandlende personell.

Avslutning

For kommunene og for oss som kontrollinstanser er det en rekke utfordringer å følge med på i tiden som kommer. Noe

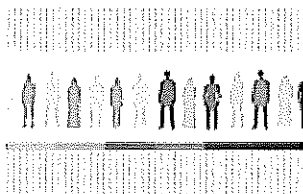
av dette vil for oss revisorer først være aktuelt å se på om en stund – effektene vil jo ikke komme med det første. Det at kommunene har etablert gode rutiner for styring og intern kontroll, vil imidlertid være viktig fra dag én. Om det er god intern kontroll i forbindelse med utbetalinger, om de sikrer seg at det de betaler er for faktisk mottatte tjenester, om helseforetakenes koding er korrekt og om regningen er i henhold til avtalen – for eksempel tidspunkt på dagen for utskriving – er viktige spørsmål å holde øye med i første omgang.

På noe lengre sikt – når det blir mulig å antyde utviklingen i forhold til mål og intensjoner og om hvordan effektene blir – melder det seg flere store og viktige spørsmål. Det viktigste i denne sammenhengen mener jeg, vil være å følge med på hvordan kvaliteten i tilbudet utvikler seg. Om befolkningen får et godt nok tilbud, for eksempel om de opplever at det er helhetlig og sammenhengende eller om de opplever å bli kasteballer mellom ulike helsenivåer. Et annet spørsmål er om de økonomiske insentivene som ligger til grunn for reformen gir tilsiktede virkninger eller om de kommer på kollisjonskurs med mer faglige vurderinger. Det har allerede vært oppslag i mediene som tilsier at økonomiske hensyn knyttet til å ta i mot utskrivningsklare pasienter på sykehjem konkurrerer mot medisinskfaglige spørsmål om hvem som trenger plassen mest – den utskrivningsklare pasienten eller en hjemmeboende pasient som også har meldt behov. I tillegg kommer en rekke andre spørsmål knyttet til IKT-løsninger, kapasitet, kompetanse, effekten av arbeidet med mer forebygging, fastlegenes nye rolle mv – her vil det være temaer både for forskning og for forvaltningsrevisjon i lang tid framover.

Aktuelle saker fra Kommuneproposisjonen 2013

15.05.2012

Kontrollutvalgets møter blir som hovedregel åpne. Vergemålsloven antas å tre i kraft fra 1. juli 2013.

Regjeringen la fram Prop. S 110 (2011-2012) Kommuneproposisjonen 2013 i dag. I *kap. 1.6 Åpenhet i kommunene* framkommer det som en stund har vært en godt kjent "hemmelighet". Kommuneloven vil bli endret slik at møtene i kontrollutvalget som hovedregel blir åpne. Som det framkommer av sitatet under, vil det samme gjelde for styremøter i kommunale foretak (KF):

"Regjeringen vil fortsette å legge til rette for mer åpenhet i kommunal virksomhet blant annet ved å foreslå nye endringer i kommuneloven, slik at også møter i kommunens kontrollutvalg og møter i styrene til kommunale foretak som hovedregel skal være åpne."

I *pkt. 5.6.1 Vergemålsreformen* framkommer det at Regjeringen tar sikte på at ny vergemålslov skal tre i kraft 1. juli 2013. Videre siteres følgende fra samme punkt i propen:

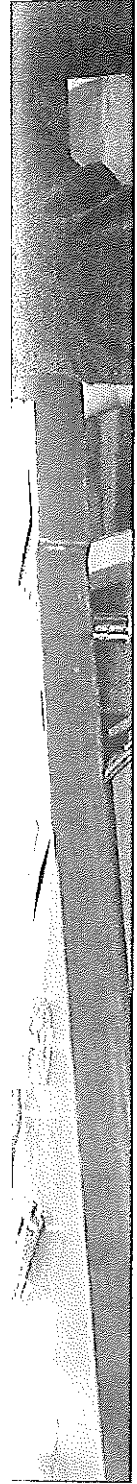
"Kommunene vil imidlertid ha noe etterarbeid utover 1. juli 2013 som vil bli regulert i forskrift. Et gjøremål er at overformynderiene skal avgi regnskap per 30. juni 2013 for de midler de har hatt til forvaltning og sammen med kontrollerte vergeregnskaper oversende regnskapet til fylkesmannen innen 1. oktober samme år. Videre betinger vergemålsreformen et utstrakt samarbeid mellom kommunene og fylkesmannen, blant annet gjelder dette overføring av vergemålssaker med tilhørende verger fra kommunene til fylkesmannen."

de sju plassene slik at den reelle kostnaden blir 5,5 millioner kroner, sier Sveen.

Kommunen slet i starten på året med å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehuset. I januar måtte kommunen betale for 127 ventedøgn, i februar 46 døgn og i mars 35 døgn. Per 10. april har kommunen ingen ventedøgn å betale for. I saksframstillingen til utvalget kommer det fram at kommunen må regne med 40-50 ventedøgn per måned med en kostnad på 180.000 kroner i måneden.

Bevilge mer penger

Ved å opprette sju plasser for demente i Åslundmarka, kan

PRØVER: Varaordfører Torvild Sveen og utvalgsleder Heidi Vriflåt ønsker sammen med de fleste andre partiene i utvalg for helse, omsorg og velferd å ta i bruk de tomme lokalene i Åslundmarka.

kommunen frigjøre sju sykehjemsplasser på Haugtun og på den måten stå bedre rustet til å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehuset.

- Helse- og omsorgssjefen skriver i saksframlegget at det er andre tiltak enn ni årsverk i Åslundmarka som ville gitt bedre effekt, slik som styrking av ergo- og terapifjenesten. Hvorfor vil dere da åpne opp i Åslundmarka?

- Vi har utfordret helse- og omsorgssjefen til å si noe om forebygging. Hun ønsker seg en stillingen innen ergoterapi og to stillinger innen fysioterapi. Å drive med forebyggende behandling, får folk raskere hjem, og det kan være et godt tiltak. Vi fikk opplyst at 80 personer står på venteliste på ergoterapi, og at noen kan måtte vente opp til et halvt år, sier Sveen.

Gjøvik kommune har en presset økonomi, og helse og omsorg sliter med merforbruk. Politikere og administrasjon klarer heller ikke å finne nok måter å spare penger slik kommunestyret har gjort dem i oppdrag.

- Hvordan skal dere finansiere penger til åpningen av sju plasser i Åslundmarka?

- Det er et høyt aktivitetsnivå innen sektoren, og det er et en-

stemmig utvalg som mener denne sektoren trenger mer penger. Det vil jeg ta en kamp for at skal skje, men det vil bli en dragkamp. Og både Ap, Sp og SV snakket om at vi er i en pressa situasjon, men at det heller ikke er heldig at lokaler står ledige når det er stort behov, sier Sveen.

GA 23/4-12

Søker plass, men får ikke alltid svar

DOKKA: Pleietrengende i Nordre Land som søker om institusjonsplass får ikke alltid svar på søknaden, og fratas dermed ankemuligheten.

Liv Romsås Bekkelund

- Meget alvorlig, mener Senterpartipolitiiker Per Ole Lunde som far opp saken i tisdagens kommunestyremøte.

I et brev stilet til ordfører og kommunestyre, viser Lunde til at omsorgssjef Kjetil Holmen var i kommunestyret i mars og orienterte om situasjonen innen eldreomsorgen i Nordre Land. «Holmens konklusjon var: Kommunen gir gode og forsvarlige omsorgstjenester. Vi opererer ikke med ventelister på institusjonsplasser. Vi har ikke hatt en ankesak til Fylkesmannen på to år».

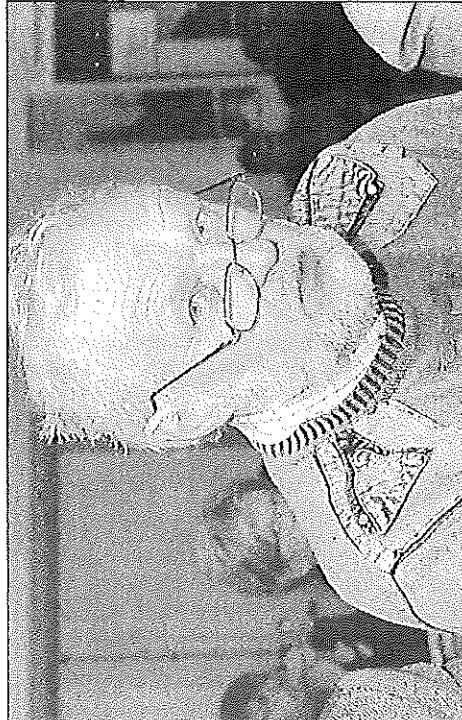
- Noen dager etter kommunestyremøtet ble jeg kjent med

at en pleietrengende hadde søkt institusjonsplass, men ikke hadde fått skriftlig svar på søknaden sin, selv om det hadde gått seks til sju uker siden søknaden var levert til Tildelingskontoret, skriver Lunde i brevet til ordføreren/kommunestyret. Lunde henvendte seg til rådmannen for å få vite hvordan Tildelingskontoret behandler søknadene som kommer inn, og fikk svar fra kommunalsjef John Løvmoen.

- I brevet (fra kommunalsjefen red. ann.) bekreftes det at når det gjelder institusjonsplasser, har kommunen ikke lov til å benytte seg av ventelister. Søkere som fyller kriteriene for kort- og langtids plasser har krav på denne tjenesten nærmest umiddelbart. Fyller ikke søkerne kriteriene, skal Tildelingskontoret gjøre vedtak om avslag på tjenesten. Videre svarer Løvmoen at lovbestemmelsene etter Forvaltningsloven om skriftlig svar på søknader om

institusjonsplasser, ikke er fulgt. På grunn av plassmangel er det ikke gitt svar innen lovens frister, skriver Lunde som påpeker at når kommunen ikke svarer skriftlig på søknadene de får inn, fratas søkerne den muligheten de har til å anke vedtaket til kommunen og Fylkesmannen.

- Ingen andre enn Inntakskontoret har da vurdert om tjenestetilbudet er faglig forsvarlig. Dette ser jeg på som meget alvorlig! skriver Per Ole Lunde som også reagerer på at muntlige henvendelser og telefoniske henvendelser til Tildelingskontoret blir loggført. I tisdagens kommunestyremøte vil Per Ole Lunde ha svar på om rutinene for loggføring av muntlige og telefoniske henvendelser til Tildelingskontoret er endret, hvor mange søknader om institusjonsplass som ikke er besvart innen lovens frister fra høsten 2011 og fram til i dag, om søk-

VIL HA SVAR: Per Ole Lunde har sendt brev til ordføreren og vil ha svar på flere spørsmål angående tildeling av pleie- og omsorgstjenester i Nordre Land, når kommunestyret samles tirsdag kveld. FOTO: ARKIV

nadene om institusjonsplass behandles fortløpende og besvares skriftlig, og om svarene utformes slik at søkerne blir godt kjent med ankemuligheten. Lunde vil også ha svar på hvor mange som har søkt om sykehjemsplass og ikke fått det, og hvordan antallet har utviklet seg det siste året.

VEDLEGG 4

Liv Signe Navarsete, leder, Sp:

Skal det bare være ett parti som avgjør hva regjeringen mener, vil ikke jeg være med i regjering.

AKTUELT

12.17.12 OA.110

Beklaget lovbrudd

Heretter skal søkere få skriftlig svar innen tre uker

DOKKA: Omsorgssjef Kjetil Holmen beklaget fra kommunestyrets talerstol at enheten han er leder for har brutt loven. Heretter skal forvaltningslovens bestemmelser følges.

Liv Romsås Bekkelund

Pleietrengende i Nordre Land som har søkt om institusjonsplass har ikke alltid fått skriftlig svar på søknaden sin. Det er brudd på forvaltningsloven.

– Noen ganger ble søknadene liggende. Hensikten var at søkerne skulle slippe å søke på nytt når det ble ledig plass. Dette er i strid med forvaltningsloven og det er beklagelig, sa Holmen da han nok en gang måtte stille i kommunestyret og svare på spørsmål om hvordan søknader om pleie- og omsorgstjenester håndteres.

Mange spørsmål

Som omtalt i OA 23. april, reagerte Senterpartipolitiker Per Ole Lunde på praksisen som har vært, og ville ha svar på om muntlige og telefoniske henvendelser loggføres, hvor mange søknader om institusjonsplass som ikke er besvart innen lovens frist fra høsten 2011 og fram til i dag. Om søknadene behandles fortløpende og besvares skriftlig, om søkerne får god nok kunnskap om ankenuligheten, hvor mange som har søkt sykehjemsplass og ikke fått det, og hvordan den utviklingen har vært det siste året.

Holmen sa at han etter Lundes henvendelse hadde hatt et møte med Tildelingskontoret og gått gjennom rutinene, og også vært i kontakt med Fylkesmannen.

– Nå har vi en ny praksis. Søknad om sykehjemsplass som ikke blir innvilget, blir avslått innen tre uker, sa Holmen.

Praksisen for loggføring av muntlige henvendelser er som før.

– Vi får mange titalls slike henvendelser hver uke. Ut fra skjønn blir disse blir journalført i den grad det er hensiktsmessig, sa Holmen. Det er per i dag elleve pleietrengende som har søkt korttids plass og ikke fått svar innen tre ukerfrist. Fem søkere på langtids plass har også ventet for lenge på svar.

– Men alle får forsvarlige tjenester. Når vi ikke har ledig plass, setter vi inn hjemmetjenesten, sa omsorgssjef Holmen.

Tynt argument

Per Ole Lunde (Sp) mente argumentet for ikke å ha gitt skriftlig svar var tynt, men sa seg tilfreds med at praksisen nå er endret.

– For meg er dette med ankenuligheten viktig. Det er bra at det sitter tre på Tildelingskontoret og vurderer søknadene, men det er viktig at folk vet at de kan anke vedtakene de får, slik at flere instanser kan etterprøve vedtakene dere gjør. Dette er en rettighet søkerne har, sa Lunde.

Å finne ut hvor mange ikke har fått svar på søknaden sin om sykehjemsplass innen fristen siden i fjor høst, hadde ikke Tildelingskontoret hatt kapasitet til.

– Det viktigste nå er at det er ryddet opp i praksisen, sa ordfører Liv Solveig Alfstad (Ap).

BEKLAGET: Omsorgssjef Kjetil Holmen beklaget fra kommunestyrets talerstol at enheten han leder har brutt forvaltningsloven ved ikke å svare skriftlig på søknader om pleie- og omsorgstjenester.

Politiske møter

Østre Toten Arbeiderparti

avholder medlemsmøte på Lena Bad mandag 30. april kl. 18.00. Saker: 1. Kommunale saker, med bl.a. Kommunesammenslåing. 2. Fylkesaker. Orienteringer. Forslag på kandidater til stortingsvalget. 3. Åpen post.

Garasjeporter

- Salg
- Service

Garasje PORT & MONTASJE

Nugårtebakken 2A, 2827 Humdalen
 • Tlf: 61 36 40 88 • 902 21 362
 • Fax: 61 14 60 89

postmaster@postmontasje.no

Du kan være med å bestemme hvem vi skal støtte!

Sparebanken Hedmark har lang tradisjon for å bidra til lokale formål. Når folk trives der de bor, er det også mer meningsfylt å være lokalbank. Du kan nå hjelpe oss å bestemme hvem vi skal støtte i ditt nærmiljø, ved å nominere ditt favorittprosjekt. De nominerte prosjektene legges ut til avstemning, og hver stemme blir til økonomisk støtte for prosjektet. Jo flere stemmer, jo mer penger!

Sammen får vi ting til å skje!

Nominer og stem frem ditt favorittprosjekt på [facebook.com/sparebankenhedmark](https://www.facebook.com/sparebankenhedmark) eller sparebanken-hedmark.no

Sparebanken HEDMARK 1

Kommunebarometeret BARNEVERN

Lav terskel gir flom av saker

Lav terskel skaper en flom av henvendelser til barnevernet. Mange av sakene handler ikke om omsorgssvikt, men om foreldres **VELFERDSBEHOV**, viser ny forskning.

- Lav terskel inn til barnevernet er ønskelig, men fører også til henvendelser som kunne vært løst av andre instanser. Dette kan gå ut over arbeidet med de familiene der barna virkelig har store problemer, sier Willy Lichtwarck, seniorforsker ved Nordlandsforskning og professor i sosialt arbeid ved Universitetet i Nordland.

Han leder forskningsprosjektet Det nye barnevernet, som Nordlandsforskning utfører sammen med høyskolene i Sør-Trøndelag og på Lillehammer. Forskerne samarbeider med barnevernstjenesten i 12 kommuner og bydelar om undersøkelsen, som er stor i europeisk sammenheng.

Ikke omsorgssvikt

- Bare 25 prosent av barna i vår studie er i barnevernet på grunn av omsorgssvikt. De fleste har foreldre som klarer omsorgen, men som sliter med velferdsbehov og psykososiale problemer. På sikt vil barna lide under dette. Men spørsmålet er om dette primært er barnevernets oppgave eller om andre instanser, som Nav og psykiatrien, burde vært sterkere inn i bildet, sier Lichtwarck.

Han understreker at familiene i barnevernet er svært ulike. Men mange av foreldrene har lav utdanning og inntekt, psykiske problemer og lite sosialt nettverk.

Barnevernet gir dem avlastning, støttekontakt, barnehage og SFO eller plasserer barna utenfor hjemmet.

- Spørsmålet er om disse tiltakene treffer de problemene disse familiene har. Mange har sammensatte problemer som barnevernet ikke vil klare å løse alene, sier Lichtwarck.

- Må prioritere hardt

Forskeren mener det har vært riktig å styrke det kommunale barnevernet, men tror presset vil fortsette å øke.

- Det er viktig med flere stillinger. Men vel så viktig er det at det arbeides med kvalitet og kompetanseutvikling internt. Det bør også diskuteres om noen av barnevernets oppgaver kan overføres til andre, for å få frigjort kapasitet til de mer alvorlige og kom-

plekse sakene.

- Evner ikke barnevernet å prioritere de alvorligste barneverns-sakene framfor lettere velferdsoppgaver?

- Utfordringen er at de ikke klarer å ta unna alle bekymringsmeldingene og sakene. Å jobbe med familier med komplekse problemer krever tid og en veldig sterk prioritering. Det kan se ut som om det er lettest å forholde seg til familier med entydige og lett identifiserbare problemer, sier Lichtwarck.

Støtte fra KS og Bufdir

Både rådgiver Anne Jensen i KS og direktør Mari Trommald i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) ønsker en debatt om hvilke saker barnevernet bør besjefte seg med.

- Vi ser at noen av barnevernets tiltak er ren kostnadsdekning. Det kan reises spørsmål ved om det er dette barnevernet skal drive med, eller om de skal konsentrere seg om omsorgssituasjonen, sier Trommald til Kommunal Rapport.

KS-rådgiver Jensen påpeker at barnevernet vokser og vokser, og at mandatet nærmest er ubegrenset.

- For å sette det på spissen: Spørsmål er om barnevernet skal være en spesialisert tjeneste for barn som er utsatt for omsorgssvikt eller en velferdsetat der familier kan få økonomisk og praktisk hjelp til mindre alvorlige problemer, sier hun.

Jensen håper barneminister Inga Marte Torkelsen (SV) vil svare på dette når hun neste år legger fram sitt forslag til endringer i barnevernet. Jensen etterlyser også en oppfølging av rapporten fra Flatøutvalget, som i 2009 anbefalte en bedre samordning av ulike instansers tiltak overfor utsatte barn og unge.

- Barnevernet er helt avhengig av at Nav og voksenaltspsykiatrien har relevante tilbud til foreldrene. Når samarbeidet ikke fungerer, kan det i verste fall ta ressurser fra de alvorligste sakene der barn utsettes for omsorgssvikt, sier hun.

Flere folk, lengre køer

Fjorårets Kostra-tall viser at køene av barnevernsaker fortset-

Willy Lichtwarck, seniorforsker

KVALITET
Det er viktig med flere stillinger. Men vel så viktig er det at det arbeides med kvalitet og kompetanseutvikling internt.

Willy Lichtwarck, seniorforsker

MÅ SAMARBEIDE
Barnevernet er helt avhengig av at Nav og voksenaltspsykiatrien har relevante tilbud til foreldrene.

Anne Jensen, rådgiver i KS

ENKLE TILTAK
Viser at noen av barnevernets tiltak er ren kostnadsdekning.

Mari Trommald, direktør i Bufdir

ter å øke, tross rundt 500 nye stillinger.

KS er generelt negativ til ørmerking, men vil ikke motsette seg en opptrapping av regjerings satsing på kommunale barnevernsstillinger.

- Vi vil være mest opptatt av at pengene blir fordelt på enklest mulig måte, sier direktør for interessedepartement Helge Eide.

- Det er all grunn til å tro at barnevernet vil fortsette å vokse. Det er det også rom for. Men på et tidspunkt vil muligheten for å rekruttere bli begrenset av tilgangen på kompetanse. Derfor kommer vi ikke utenom en diskusjon om prioritering og hva ressursene i kommunene skal brukes til, sier han.

Eide håper Torkelsen vil overføre flere ressurser fra det statlige barnevernet til det kommunale, slik blant annet Barnevernpanelet anbefaler.

Statlige tiltak øker

Flere stillinger i kommunene har skapt et økt behov for statlige tiltak, ifølge Bufdir-direktør Mari Trommald.

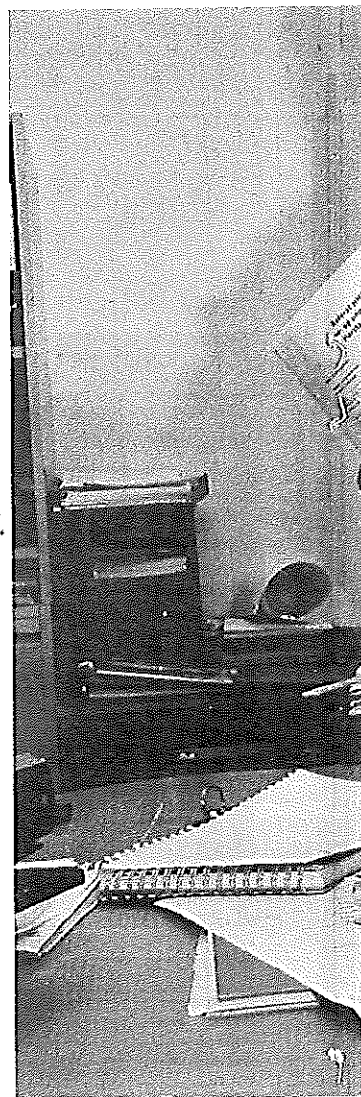
- Vi ser at når det ansettes flere saksbehandlere i det kommunale barnevernet, fører det til økt innsøking til statlige tiltak. Det kan tolkes som om det er et udekket behov for barnevernstjenester, sier hun.

Antall undersøkelsessaker økte med 9,5 prosent og antall barn med kommunale tiltak med 4,5 prosent i fjor. Samtidig økte antall statlige barnevernstiltak med nesten 10 prosent og bruken av forsterkede fosterhjem med 20 prosent.

Hvorvidt omfanget av omsorgssvikt faktisk øker, er det ingen som vet. Men befolkningsveksten alene tilsier at behovet for barnevernstjenester vil fortsette å øke, påpeker Trommald.

Hun synes det er gledelig at flere henvender seg til barnevernet og dermed får hjelp tidligere, og påpeker at det fortsatt er for mange som får hjelpen i seneste laget. Det viser antall akuttplussinger, som økte kraftig i fjor.

MARTE DANBOLT, 416 58 639
marte@kommunal-rapport.no

Trygler om

- Gi oss flere stillinger! Det er bønnen fra barnevernsledere over hele landet til statsråd Inga Marte Torkelsen (SV).

- Jeg håper hun vil fortsette satsingen på det kommunale barnevernet. Vi trenger fortsatt ørmerkede midler, og de bør gå til stillinger. Det er det som er flaskehalsen, sier barnevernleder Marianne Johnsen i Harstad.

Flere og mer kompliserte saker er hovedårsaken til at køen av barnevernsaker øker, tross flere stillinger. Det svarer ni av ti barnevernsledere i en undersøkelse Kommunal Rapport foretok rundt påske i et utvalg på 150 kommuner. Dette er kommuner som fikk nye stillinger i fjor, men der andelen saker med over tre måneders behandlingstid likevel økte.

Fire av fem barnevernledere mener de må ha flere stillinger for å dekke behovet for barnevernstjenester. De fleste ønsker én til tre nye ansatte, noen enda flere. Barnevernlederne i Fjell,

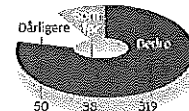
BARNEVERN

♦ **Sju nøkkeltall** er med i barometeret. Hovedvekten er lagt på saksbehandlingstid og andelen som har individuell plan. I år har vi også tatt med nøkkeltall for forebyggende arbeid i skolehelsetjenesten. Forskning antyder at høy innsats her kan redusere behovet for noen barneverntjenester senere i livet. Vi har også en indikator for hvorvidt kommunene har internkontroll.

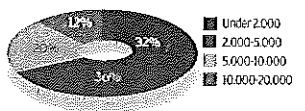
♦ Andelen saker som tar **mer enn tre måneder** å behandle, gikk opp til 24,5 prosent i 2011. Andelen fristbrudd er imidlertid lavere enn for noen år siden, slik at snittet for de siste fire årene (24,3 prosent) er bedre enn tidligere. 81 prosent av barna i barnevernet har nå en individuell oppfølgingsplan. Det er rekord.

♦ Vi har ikke tatt med **andel barn med barneverntiltak** som nøkkeltall, fordi det er vanskelig å si hva som er bra eller dårlig. Et lavt tall kan like gjerne indikere at barnevernet griper for sjelden inn som at alt står bra til.

Ble det bedre eller dårligere bemanning i fjor?

Hvor store er kommunene som har fått dårligere bemanning?

Stillinger i barnevernet, i forhold til antall barn

Nr.	Kommune	Fylke	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1	Evenes	20,2						
2	Valle	12,5						
3	Nesna	11,7						
4	Kvalsund	11,4						
5	Gratangen	10,3						
6	Lavangen	10						
7	Gamvik	8,7						
8	Tydal	8,1						
9	Kvænangen	8						
9	Tjeldsund	8						
398	Stryn	1,8						
401	Sandøy	1,7						
401	Torsken	1,7						
403	Rødøy	1,5						
404	Bokn	1,4						
405	Flatanger	1,3						
406	Andebu	1,2						
407	Modalen	1,1						
408	Lierne	0,9						
410	Hornindal	0,7						

Hele landet: 2006: 2,5; 2007: 2,6; 2008: 2,7; 2009: 2,8; 2010: 2,9; 2011: 3,3

Stillinger med fagutdanning, per 1.000 barn (0-17 år)

TABELLEN

Nr.	Kommune	Fylke	0	1	2	3	4	5	6	7	IK7
1	Marker	Østfold	6,0	4,5	5,3	5,8	6,0	6,0	6,0	Nei	
2	Unjárga	Nesseby Troms	6,0	3,1	6,0	4,5	5,0	6,0	6,0	Nei	
3	Røyrvik	Nord-Trøndel	6,0	6,0			6,0	4,2	6,0	Ja	
4	Nore og Uvdal	Buskerud	5,0	4,7	6,0	5,1	6,0	4,3	6,0	Nei	
5	Hasvik	Finnmark	6,0	6,0		5,0	2,1	5,2	6,0	Nei	
6	Karlsøy	Troms	5,2	5,1	4,0	4,7	5,9	6,0	Nei		
7	Rennebu	Sør-Trøndel	6,0	6,0	5,7	5,1	3,8	2,9	6,0	Ja	
8	Vinje	Telemark	5,1	5,8	4,5	4,8	5,6	3,8	6,0	Ja	
9	Porsgrunn	Telemark	4,3	5,0	5,3	5,0	2,9	6,0	6,0	Nei	
10	Tranøy	Troms	6,0	6,0	6,0	4,8	2,8	6,0	Ja		
11	Austrheim	Hordaland	6,0	6,0	6,0	5,9	2,2	2,8	6,0	Nei	
12	Bamble	Telemark	6,0	6,0	5,9	6,0	1,9	2,9	6,0	Nei	
13	Siljan	Telemark	5,7	6,0	6,0	5,2	3,1	2,9	6,0	Nei	
14	Naustdal	Sogn og Fj	5,7	6,0	5,8	6,0	2,4	6,0	Nei		
15	Berg	Troms	6,0	3,9	4,1	4,7	3,5	5,6	6,0	Ja	
16	Bjarkøy	Troms	6,0	4,6			4,5	5,4	6,0	Ja	
17	Osen	Sør-Trøndel	6,0	5,3	4,7	6,0	3,1	4,6	6,0	Ja	
18	Sandefjord	Vestfold	6,0	6,0	6,0	5,9	2,5	2,0	6,0	Nei	
19	Rollag	Buskerud	3,6	4,2	4,9	5,6	6,0	5,1	6,0	Ja	
20	Måsøy	Finnmark	6,0	2,9	6,0	6,0	4,2	6,0	Nei		

0 Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd. 1 Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år. 2 Andel barn med utarbeidet plan. 3 Andel barn med med utarbeidet plan, snitt siste fire år. 4 Netto utgift til forebygging (helsestasjon og skolehelsetjenesten). 5 Stillinger med fagutdanning, per barn 0-17 år. 6 Innført internkontroll. IK7 Interkommunal barneverntjeneste.

Karakterskalaen går fra 1 (dårligst) til 6 (best).

Tross flere ansatte får mer saksbunken seg opp hos barnevernleder Marianne Johansen i Harstad. Tjenesten fikk 1,5 nye stillinger i fjor og brukte to årsverk på rettsaker.

FOTO: ODD LEIF ANDREASSEN, HARSTAD TIDENDE

om flere nye stillinger

Salangen og Trondheim mener de trenger henholdsvis fem, åtte og «mer enn ti» nye medarbeidere.

«Vi er for få folk til å ta unna og gjøre en faglig forsvarlig jobb. Behovene er store og har økt dramatisk de siste årene», skriver barnevernleder Greta Klevstad i Vestvågøy til Kommunal Rapport.

Mer tid i retten

Av rundt 500 nye stillinger i det kommunale barnevernet i 2011, havnet 1,5 i Harstad. Det hjalp, men ikke nok til å ta av for økt saksmengde. Antall bekymringsmeldinger økte med 11 prosent og antall plasseringer utenfor hjemmet med 33 prosent. Nesten alle avgjørelsene i fylkesnemnda ble anket, til tingrett og lagmannsrett.

– Ingen av ankesakene førte fram, men vi brukte to hele årsverk på forberedelser og gjennomføring av rettsaker i fjor, forteller Johansen. Hun tror informasjonsarbeid

og omtale av enkeltsaker i media har bidratt til flere meldinger. Kommunen har også arbeidet mye forebyggende arbeid overfor risikoutsatte barn og unge.

– Dette bidrar til at vi i mange tilfeller klarer å komme tidligere inn, og at flere får hjelp.

– Klarer dere å avdekke de mest alvorlige sakene?

– Det er vanskelig å si. Det er krevende å avdekke omsorgssvikt i det lukkede rom. Og det er fortsatt ikke alle som synes det er legitimt å få hjelp av barnevernet, sier Johansen.

Hun synes samarbeidet med Bufetat er vanskelig.

– Vi trækker i hverandres bed, og vi er ikke fornøyd med de til-

ØKER

Behovene er store og har økt dramatisk de siste årene

Greta Klevstad, barnevernleder i Vestvågøy

takene de skaffer oss. Vi plasserer barn over hele landet for å gi dem best mulig tilbud, men det er ressurskrevende å følge dem opp. Å reise internt i Nord-Norge er ofte dyrere og tar lengre tid enn å reise til Sør-Norge.

Søkte fem, fikk to

Barnevernleder Torild Gunn Kristoffersen i Tønsberg er ikke fornøyd etter å ha fått to nye stillinger fra Fylkesmannen. De hadde søkt om fem. Nå er de 35 ansatte.

– Vi har 124 undersøkelser pågående og 86 barn plassert i fosterhjem og institusjoner. Mange saker for fylkesnemnda og domstoler tar mye tid. Vi føler at vi jobber så godt vi kan, men har noen fristbrudd, sier Kristoffersen.

Hun ser at lokalpolitikere skjærer barnevernet mens de kutter i andre sektorer, men tror ikke på flere stillinger med kommunale midler.

– Jeg håper for all del at den statlige satsingen fortsetter, sier hun.

ETISK KOMPETANSEHEVING

"Samarbeid om etisk kompetanseheving" er et samarbeidsprosjekt mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, arbeidstakerorganisasjonene innen helse og omsorg samt KS. Prosjektets hovedmål er å bidra til at kommunene styrker den etiske kompetansen i helse-, sosial- og omsorgstjenestene og gjennomfører systematisk etisk refleksjon i tjenestene. Samtidig erfares det rundt i kommunene at systematisk etisk refleksjon har en positiv effekt på samarbeid, mestringsfølelse og arbeidsmiljø. Prosjektet er forankret i Stortingsmelding nr 25 "Mestring, muligheter og mening. Framtidas omsorgsutfordringer" og i avtalen om kvalitetsutvikling i helse- og omsorgstjenestene 2006 - 2010 inngått mellom regjeringen og kommunesektoren representert ved KS.

I Stange kommune er det et mål å styrke den etiske kompetansen i alle virksomhetsområder.

Tiltak:

1. Deltagende virksomheter identifiserer egne ressurspersoner som blir innlemmet i ei kommunal nettverksgruppe. Det legges opp til 3 opplæringsamlinger med fokus på holdninger og verdier samt metoder og verktøy for håndtering av etiske utfordringer og dilemmaer gjennom etisk refleksjon. Mål: kunne organisere og lede etisk refleksjonsgrupper i egen avdeling/virksomhet. Etter oppstart av etisk refleksjonsgrupper ute i virksomhetene:
2. Nettverkssamlinger x 4 pr år (2 timers varighet)
Innhold: Utveksling av erfaringer i forhold til organisering og implementering av etisk refleksjonsgrupper og veilederrollen. Dele metoder og verktøy. Faglig påfyll.
3. Prosjektleder tilbyr oppfølging og bistand ute i den enkelte virksomhet.

Deltagende virksomheter pr 31.12.2011:

Ottestad sykehjem

Stange sykehjem

Lille Kjønerud

TFF (2 bofellesskap)

Helse – og rehabilitering (Høgmyr, fysio- og ergoterapitjenesten)

Stange kommune – årsrapport 2011

Solvik skole + SFO
Breidablikk skole + SFO
Asbygda skole + SFO
Asbygda barnehage
Vallset skole
Vallset barnehage
Romedal barnehage
Romedal ungdomsskole
Bamsebo barnehage (privat barnehage)

I tillegg er det i 2011 arrangert egne miniseminarer for AOA og Organisasjons- og informasjonsavdelingen.

